

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05-03-17

Iki valstybės atkūrimo jubiliejaus liko 287 dienos

Japonijos sostinėje sužydėjo lietuviškas sodas

Lietuviškame sode apsilankė Japonijos princesė Takamado su sutuoktiniu (k.) ir Lietuvos ambasadorius Japonijoje Egidijus Meilūnas su žmona. URM nuotr.

Japonijos sostinės gyventojai ir užsienio turistai pirmą kartą galės apsilankyti tradicinėje lietuviškoje sodyboje ir sode, įrengtame Lietuvos ambasados Tokijuje iniciatyva. Garsiam Tokijo viešbutyje „Okura“ pagal lietuviškos medinės architektūros tradicijas įrengtas namas, kurį supa Lietuvoje auginamų dekoratyvinių ir vaistinių augalų darželis ir sodas.

Aplankę lietuvišką sodybą, renginio svečiai gali paragauti lietuviškų valgių ir gėrimų. Parodos metu taip pat bus surengtos dirbtuvės, kurių metu tautodailininkė Jurgita Treinytė mokys rišti tradicinius lietuviškus šiaudinius sodus.

viškus šiaudinius sodus.

Lietuva pirmą kartą dalyvauja gegužės 2-ąją prasidėjusioje septynioliktoje tarptautinėje „So-dų mugėje“, kurią tradiciškai globoja Tokijuje reziduojančių ambasadorių žmonos. Šiemet mugėje savo sodus ir tradicijas pristato 10 pasaulio šalių.

Renginio atidaryme dalyvavo Japonijos princesė Takamado, kuri taip pat grožėjosi spalvingu lietuvišku sodu ir domėjosi lietuviškomis tradicijomis ir papročiais.

ELTA

ŠIAME NUMERYJE:

K. Bradūnas ir „Antras kaimas“ – vėl kartu – 6 psl.

Deruluftas – Laikinosios sostinės ryšys su pasauliu – 8 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis nuolatinis, patikimas, mus rišantis.

Romas Sakadolskis
Šarūno Mažeikos nuotr.

Romo Sakadolskio medijų laboratorija

Įamžins R. Sakadolskio pradėtus darbus

Pasaulinę spaudos laisvės dieną (*Unesco Press Freedom day*), gegužės 3-iąją, Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) daugiafunkciame mokslo ir studijų centre atidaryta Lietuvos ir JAV žurnalisto, VDU lektoriaus Romo Sakadolskio medijų laboratorija.

„Romas Sakadolskis buvo ne tik principingas ir sąži-

ningas žurnalistas, bet ir išskirtinio pedagoginio talento dėstytojas. Mums, katedros bendruomenei, teko didelė laimė jį geriau pažinti, su juo diskutuoti, iš jo mokytis. Iš jo sklidusi ypatinga šviesa, vidinė inteligencija, pagarba kiekvienam skatino visus šalia esančius tobulėti, dalintis, būti atviriems ir tolerantiškiems vienas kitam.

– 7 psl.

Nesėkmė – tai galimybė pradėti iš naujo, bet protingiau – Henry Ford

Fantastišką mintį tarptautine pavadinotoje kraštotyrinėje konferencijoje Žeimelio gimnazijoje (Pakruojo r.) apibendrinančiame žodyje pasakė šios mokyklos buvusi auklėtinė, o dabar Vytauto Didžiojo universiteto Kaune doktorantė Auksė Noreikaitė: mylėti savo kraštą galima tik tada, kai jį pažįsti. Šią mintį galiu patvirtinti savo gyvenimu, ir šis renginys buvo vienas mano gerosios patirties šaltinių. Kai prieš keletą metų atvažiavau į savo gimtinės kraštus, jaučiausi tarsi tyruose – už mano senelių sodybos, esančios pasaulio pakrašty, atrodė, siaučia tik nepakinkyti vėjai (visi šimtamečiai apylinkės malūnai jau sugriuvo). Ir tik ėmusi žingsnis po žingsnio susipažinti su aplinka, kurią penkiasdešimčiai metų buvau praradusi, ir žmonėmis prieš akis ir sieloje ėmė vertis neišmatuojami lobiai. Šiuo lygumų kraštu ėmiau ne tik grožėtis, bet ir jį iš naujo pamilti.

Išpurenta dirva

Bet grįžkime į konferenciją „Žiemgalos krašto mokinių tiriamoji-kūrybinė veikla“, kuri buvo skirta Žeimelio gimnazijos kraštotyros būrelio veiklos 10-mečiui ir kurią pagerbė net rajono valdžia. Būreliui vadovauja jo atkūrėja, neformaliojo ugdymo mokytoja Regina Noreikienė. Būrelis 2006 m. buvo ne sukurtas, bet atkurtas. Mat Žiemelyje veikė legendinis kraštotyrininkas (o dėstė anglų kalbą) Juozas Šliavas, būrelį įsteigęs dar 1959 m. Po jo mirties 1979 m. (mirties priežastis iki šiol kelia daug įtarimų, kad entuziastingas krašto tyrinėtojas ir lietuvybės puoselėtojas okupacinio saugumo buvo pašalintas) būrelis nustojo gyvuoti. Mokytojas išugdė daug žingeidžių žmonių, kurie įsiliejo į etnografinį judėjimą arba tapo tiesiog neabejingais savo krašto istorijai žmonėmis. Tarp jų buvo ir Regina Noreikienė. J. Šliavo pasėta sėkla nei mokykloje, nei Žeimelio miestelyje niekada nebuvo išnykusi. Jo iš sovietų valdžios atkovotas kraštotyros muziejus (pradžioje su mokiniais atrastus lobius mokytojas saugojo mokyklos muziejuje) jau po jo mirties buvo įkurtas istorinės karčiamos patalpose ir sėkmingai veikia iki šiol.

Taigi dabartinė moksleivių krašto tiriamoji veikla rėmėsi į jau išpurentą dirvą. Per 10 metų moksleiviai parengė per 50 tiriamųjų darbų, juos pateikdami rajono, respublikiniuose ir tarptautiniuose konkursuose, dalyvaudami konferencijose, jaunimo stovyklose ir jaunųjų gidų konkursuose, dažnai laimėdami prizines vietas. Jau vien projektų pavadinimai rodo gerą kraštotyros darbo kryptį: nacionalinis projektas „Drąsinkime ateitį“; respublikinė edukacinė programa „Vytautojada“ (2008 m.); „Nuo tėviškės slenksčio prasideda tautos ir Tėvynės pažinimas“ (2010–2011); konkursas „Baltiškosios jungtys“ (2011–2012); respublikinis etnokultūrinis projektas „Šeimos istorija – mano istorija“ (2012–2013); konkursas apie Lietuvos ir Latvijos partizanų bendradarbiavimą „Meilė, vienybė, kova“ (2013–2014), tyrinėta Žeimelio žydų, latvių istorija, minėtos istorinės krašto asmenybės, keliauta ir domėtasi.

Platūs konferencijos užmojai

Rimtą ir plačių užmojų darbą su jaunimu rodo ir pati konferencija, kurioje dalyvavo penkių šio krašto mokyklų moksleiviai iš trijų Lietuvos rajonų – Pasvalio (Vaškų gimnazijos ir Saločių pagrindinės), Pa-

Pažinimo
džiaugsmas

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

kruojo (Žeimelio gimnazijos) ir Joniškio (Žagarės gimnazijos ir Kriukų pagrindinės). Tarptautinį skambesį renginiui suteikė gretimo Latvijos Bauskės rajono Pilsrundalės vidurinės mokyklos kraštotyrininkų dalyvavimas.

Per daug sąmoningo gyvenimo dešimtmečių ir 50 m. žurnalistinio darbo metų esu tikrai daug patyrusi ir sužinojusi, bet tai, ką kalbėjo ir rodė savo pranešimuose šio krašto moksleiviai, buvo nauja, nes medžiaga rinkta ne tik iš knygų, bet ir remtasi krašto žmonių liudijimais. Pradėsiu nuo šeimininkų žeimeličių. Apie Žeimelio evangelikų liuteronų religinę bendruomenę kalbėjo O. Usonytė ir O. Navickas (vadovė R. Noreikienė). Pranešimą skaičiusi Olivija

Žeimelio kraštotyros būrelio vadovė Regina Noreikienė su jauniaisiais kraštotyrininkais Olivija Usonyte ir Aleksu Pašuškevičiumi, kurie yra pelnę ne vieną rajono ir respublikinį žymenį.

R. Noreikienės šeimos archyvo nuotr.

sakė, kad ji pati yra liuteronė, o jos močiutė M. Usonienė yra liuteronų bendruomenės vadovė. Bendruomenės istorija Žiemelyje yra garsi keliomis istorinėmis pavardėmis: Žeimelio liuteronų bažnyčioje yra krikštytas Rusijos vienas žymiųjų XIX a. karo vadų B. de Tolis, netoliese gyveno ir dirbo garsus XIX a. mokslininkas, biochemikas T. Grothusas, Žiemelyje pastoriavo pirmosios latvių gramatikos autorius G. F. Stenderis ir kt. Deja, šiuo metu tebestovinčioje evangelikų-liuteronų bažnyčioje sekmadieniais besilanko vos 10 tikinčiųjų, bendruomenės nariai daugiausia yra sukūrę mišrias šeimas, bet bendruomenė yra aktyvi, pati imasi prižiūrėti savo bažnyčią, kuri yra architektūros paminklas.

Abiturientas A. Pašuškevičius iš savo surinktos medžiagos apie Amerikoje garsų, iš to krašto kilusį imtynininką Karolį Poželą susuko net filmuką (vadovė R. Noreikienė). Apie šią legendinę asmenybę prieš dešimtmetį teko rašyti ir man – „Drauge“, vėliau – Žeimelio valsčiaus monografijoje, todėl matau, kad Aleksas turi daugiau medžiagos, negu turėjau aš. Todėl apie Karolį Poželą, kuris paskutinįjį gyvenimo laikotarpį gyveno ir mirė Čikagoje, ir jo gyvenimo tyrinėtoją Aleksą teks pakalbėti atskirai.

Saločių A. Poškos pagrindinės mokyklos kraš-

totyrininkai G. Linkaitė ir I. Klungytė (mokytoja R. Jakubonienė) pasakojo apie savo garsųjį žemietį – keliautoją A. Pošką, jo aistrą keliauti ir jo meilę savo gimtinei bei indėlį į apylinkių kultūrinį gyvenimą. To paties Pasvalio r. Vaškų gimnazijos moksleiviai L. Gurklytė, E. Grigelionis, A. Bajoriūnaitė, R. Aniūnaitė ir M. Trinskytė (darbo vadovas A. Vaitiekūnas, mokytojos A. Grigeliūnienė, I. Beinorienė) pasakojo apie dešimties kraštotyrininkų komandą, kuri ėmėsi projekto suregistruoti Vaškų seniūnijos teritorijoje esančius kryžius. Mokiniai rado dešimtis kryžių, koplytstulpių ir koplytėlių, tarp jų – akmeninių, mūrinių ir medinių, statytų XIX a., prieškarui, o partizanams – jau Lietuvai atkūrus nepriklausomybę. Vaškiečiai, vadovaujami tų pačių vadovų, parengė ir antrą pranešimą – apie jaunųjų gidų mokyklą. Norėdami tapti gerais vadovais po savo kraštą, jie daug dėmesio skiria ir visos Lietuvos bei kaimyninių kraštų lankymui. Vykdyti net devyni projektai, kurių viena iš rėmėjų buvo Alma Adamkienė.

Kriukiečiai Ž. Trinka ir E. Užkuraitytė pasakojo, kaip savo kelionėse dviračiais lanko istorines apylinkių vietas (naktiniame žygyje važiuoja knygnešių, tarp jų ir Viktoro Pečiulio, kuris bendradarbiavo su garsiuoju Jurgiu Bielinu, keliais, lanko XX a. pradžios lietuvybės židinį Medvilionių dvarą, Keizingerių dvarą Blauzdžiūnuose, rašytojo Jono Avyžiaus tėviškę Medginiuose ir kt.) ir budina kraštą.

O Žagarės gimnazistai E. Pranciulytė, D. Sičiovaitė, M. Griciūtė ir E. Zibertaitė (vadovė A. Petrauskienė), be abejo, pirmiausia didžiavosi savo krašto pažiba – Žagarės miesteliu, kurio centras yra urbanistikos šedevras, bei dvaru. Žagarės dvaro sodyba – viena didžiausių išlikusių Lietuvoje su grafų Zubovų suformuotu 70 ha parku bei 14 pastatų, tarp kurių be centrinių rūmų ypač svarbus akcentas yra žirgynas, vienas seniausių Lietuvoje. Žagariečiai teigia, kad ir jų vėjo malūnas yra ypatingas – tai seniausias toks įrenginys Lietuvoje, statytas net 1770 m.

Latviai iš Pilsrundalės – A. Frišmane, M. Čerlenoks, P. Šostakoviča ir L. Krūmina (vadovė L. Feldmane) irgi didžiavosi savo krašto istoriniu paveldu – pasaulyje garsia, europinėmis lėšomis atstatyta Rundalės pilimi. Jie apie šį architektūros šedevrą sukūrė filmuką ir pateikė konferencijai.

Esame įdomūs tuo, kuo unikalūs

Atsiprašau, kad rašinį apsunkinau daugeliu pavardžių, bet, manau, būtų buvusi nuodėmė kurio nors jaunojo tyrinėtojo nepaminti, nes neabejoju, kad jie taps žinomi bet kurioje profesijoje, kurią pasirinks, ir būsiu praleidusi progą užsirekomenduoti pirmąją jų talento įamžintoja. Rašinio apimtis neleidžia plėstis ir reikšti savo susižavėjimo mokytojais, kurie skatina savo auklėtinius tyrinėti, o tai reiškia – mylėti savo kraštą, todėl baigsiu taip pat buvusios žeimelietės, dabar Pakruojo J. Paukštelio viešosios bibliotekos vyresniosios kraštotyrininkės G. Juodytės žodžiais po konferencijos: „Man tikrai labai gera, kad Žiemgalos kraštas turi tiek daug jaunų žmonių, mylinčių savo gimtinę, jos istoriją, architektūrą, gamtą, iškilius žmones. Man gera, kad tuos jaunus žmones veda jų mokytojai. Man džiugu, kad mes pajutome – esame įdomūs pirmiausia tuo, kuo esame unikalūs“.

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday

except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA **\$250.00**
JAV – metams **\$150.00** • 1/2 metų **\$80.00** • 3 mėn. **\$57.00**
Pirma klase – **\$340.00** • kartą per savaitę **\$240.00**
[Kanadą – metams **\$390.00** (USD) • 1/2 metų **\$210.00** (USD) • 3 mėn. **\$110.00** (USD)
[Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams **\$615.00** • 1/2 metų **\$315.00**
[Lietuvą paprastu paštu – metams **\$120.00** • 1/2 metų **\$66.00**
Internetinė prenumerata – metams **\$115.00**
TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA
JAV – metams **\$95.00** • 1/2 metų **\$70.00** • 3 mėn. **\$48.00**
[Kanadą – metams **\$150.00** (USD) • 1/2 metų **\$120.00** (USD) • 3 mėn. **\$75.00** (USD)
[Lietuvą ir kitas šalis oro paštu – metams **\$220.00** • 1/2 metų **\$120.00**, paprastu paštu – metams **\$70.00**
Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „*Draugo*“ prenumerata yra mokama iš anksto.
Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –
skelbimai@draugas.org, administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –
Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Per 25 metus Lietuva neteko 800 tūkst. žmonių. Tai sudaro daugiau nei 20 proc. šalies gyventojų. Kiek iš jų – emigrantų ir kiek – mirusiųjų? Statistika kelia nerimą: 650 tūkst. šalies gyventojų emigravo, o 165 tūkst. sumažėjo dėl mirtingumo ir mažo gimstamumo.

Per metus vidutiniškai emigruoja apie 30 tūkst. gyventojų. Lietuvą daugiausia palieka darbingo amžiaus žmonės. Statistika ir vėl negailestinga: kas trečias iš Lietuvos pasitraukiantis žmogus – 20–29 metų amžiaus. Kai analizuojamos emigracijos priežastys, dažniausiai nurodoma ekonomika. Trumpiau tariant, – per maži atlyginimai ir per daug kaštuojančios pirmojo būtinumo prekės bei maisto produktai.

Vadinasi, mūsų jau nėra Lietuvoje nė trijų milijonų. Mūsų Lietuvoje dabar – vos 2,85 milijono. Jei Lietuvos reikalai taip prastai klostysis ir ateityje, 2047-aisiais metais mūsų valstybėje teliks 1,99 mln. žmonių, o 2080-aisiais – tik 1,65 mln. Tarp mirštančiųjų tautų lietuviai pirmieji. Mums priklijuota demografiškai sparčiausiai nykstančios visoje Europos Sąjungoje (ES) tautos etiketė. Pelnytai priklijuota.

Bet ar mes to nusipelnėme? Ar mes nuleidžiame rankas?

Stebiu filosofo Krescencijaus Stoškaus pastangas prie derybų stalo susodinti Lietuvos valdančiąsias partijas, kad šios pasirašytų susitarimą, įpareigojantį stabdyti emigraciją. Šio susitarimo partijos kažin kodėl kratosi, vengia jį pasirašyti. Filosofas pats prisipažįsta straipsnyje „Nacionalinis susitarimas: draugai ir priešai“ (alkas.lt): „Neturi jokios prasmės 2015 m. birželio 30 d. Nacionalinis susitarimas dėl emigracijos procesų suvaldymo. Jis yra pasibaigęs pačiu šešių partijų pasirašymo ritualu, likusiu vien eiline pretenzija į Nacionalinį susitarimą. Juolab kad prie jo neprisijungė net dvi gana įtakingos parlamentinės partijos: konservatoriai ir liberalai. Ir vien dėl to jis negalėjo tapti politiniu susitarimu, suteikiančiu galimybę užtikrinti demografinės krizės įveikimo politikos tęsimą. O jeigu to nebuvo, visos kalbos apie reemigracijos ir demografinės krizės įveikimą pakibo ore.“

Vis tik sveikindamas filosofo pastangas suburti lietuvius Nacionaliniam susitarimui negaliu nustygti nepaklausęs, o kas nutiks, jei vieną gražią pavasario dieną jį vis tik pasirašys seimūnai, ministrai, prezidentai? Neatsitiks nieko reikšmingo. Brūkštelėjus parašus emigrantų srautai į Didžiąją Britaniją ar Vokietiją neišseks. Neišseks ir dėl to, kad Nacionaliniame susitarime nėra numatytos baudos neklaužadoms – tiems, kurie nesilaikys duoto žodžio, ir dėl priežasties, kad Nacionaliniame susitarime nėra numatyta, kaip iš užsienio bus konkrečiai pritrauktos milijoninės investicijos, galinčios pagyvinti lietuviškąją ekonomiką.

Todėl ir svarstau: gal filosofo pastangos surinkti visų įtakingų politikų parašus tėra beprasmis laiko gaišinimas ar asmeninis noras pasipuikuoti, susireikšminti? Kad K. Stoškui rūpėtų garbė ir kitos panašios tuštybės – nepanašu.

Tad kas iš tiesų yra tas atkaklus, ne vienerius metus užtrukęs parašų medžiojimas? Tikiu, kad emigraciją stabdyti galima, bent jau įmanoma sumažinti iki nepavojingų ribų. Bet tai padaryti įmanoma Lietuvoje įgyvendinant konkrečius ekonominius projektus, kurie kurs naujas darbo vietas, kels vidutinį atlyginimą bei papildys valstybės biudžetą įplaukomis iš užsienio. Dar viena būtina sąlyga – noras stabdyti išsivaikščiojančius lietuvius turi kilti natūraliai – iš vidaus, iš širdies. Jei to nėra, nepriversi. Gal verčiau tada mąstykime, kodėl lietuvių tauta, įskaitant ir valdžią, ir verslininkus, ir samdomus darbuotojus, nenori šio susitarimo?

Pripažinkime – mūsų „Nacionaliniai susitarimai“ tampa panašūs į Marijono Mikutavičiaus dainą, kurioje kaip užkeikimas kartojami trys žodžiai: „Aš myliu Lietuvą“. Žodžiai – svarbūs, gražūs, prasmingi. Juos ištarti šiandien reikia drąsos – nūnai madingiau lietuvių neieškinti, nei ją ginti. Bet

Viena ranka stabdo, kita – skatina

GINTARAS VISOCKAS

per daug dažnai kartojami jie praranda prasmę, tampa nebepatrauklūs. Dešimtą kartą žvelgdamas į suplukusį, nuo prakaito šlapius prasegtus marškinius dėvintį dainininką pradėdu nebesuprasti – o jei jis šaiposi?

Net jeigu neapsimeta, kokia nauda iš užkeikimų?

Jei ruošiamės stabdyti emigraciją, tai kiekvienas iš mūsų, taip pat ir filosofas K. Stoškus, turėtų mintyse svarstyti: ką konkrečiai galėčiau padaryti, kad lietuviams geriausia, patogiausia ir skalsiausia būtų gyventi Vilniuje, Kaune, Šiauliuose, bet ne Londone, Berlyne, Madride.

Atsakymas paprastas kaip daugybės lentelė. Reikalingos didelės investicijos. Daug finansinių injekcijų. Štai Seimo narys Kęstutis Masiulis dienraštyje „Lietuvos žinios“ džiaugiasi, kad į mūsų šalį ateina „pasaulio automobilių žibintų gamybos lyderė Vokietijos kompanija ‘Hella’“. Puiku. Kaune atsisiras 250 naujų darbo vietų. Galima tikėtis, kad ateityje jų bus dar daugiau. Juk į Lietuvą atėjusi „Wes-

Tikiu, kad emigraciją stabdyti galima, bent jau įmanoma sumažinti iki nepavojingų ribų. Bet tai padaryti įmanoma Lietuvoje įgyvendinant konkrečius ekonominius projektus, kurie kurs naujas darbo vietas, kels vidutinį atlyginimą bei papildys valstybės biudžetą įplaukomis iš užsienio. Dar viena būtina sąlyga – noras stabdyti išsivaikščiojančius lietuvius turi kilti natūraliai – iš vidaus, iš širdies. Jei to nėra, nepriversi. Gal verčiau tada mąstykime, kodėl lietuvių tauta, įskaitant ir valdžią, ir verslininkus, ir samdomus darbuotojus, nenori šio susitarimo?

tern Union“, pasak parlamentaro K. Masiulio, iš pradžių planavo suteikti darbo tik 100 žmonių, bet, lūkesčiams pasiteisinus, ėmė plėstis ir įdarbino beveik 2 tūkst. žmonių.

Ir vis tik 250 darbo vietų – lašas jūroje. Tokiais „sparčiais“ investavimais mes nesusigražinsime išvykusiųjų, nesulaikysime sparnus pakėlusiujų. Pritraukti patikimus, turtingus, perspektyvius užsienio investuotojus – štai kas padėtų prislopinti lietuvių norą bėgti iš Lietuvos kur akys mato. Tad tie, kurie siekia surinkti parašus po nacionaliniu susitarimu, man regis, turėtų norėti ir užsienio investicijų.

Bet kartais nutinka priešingai. Nuoširdžiai stabdyti lietuvių išsivaikščiojimą po pasaulį siekiantys intelektualai dėl neaiškių priežasčių ima ir atstumia tuos, kurie nori Lietuvoje investuoti gausiai ir prasingai. Pirmiausia omenyje turiu skeptišką požiūrį į metro statybas Vilniuje.

Vilniečiai turėtų sutikti, kad Lietuvos sostinės gatvės kenčia nuo automobilių spūsčių. Vadinamieji automobilių „kamščiai“ per dieną priverčia beprasmiškai stoviniuoti gatvėse vidutiniškai po vieną valandą ryte ir vakare. Per dieną – dvi valandos. Dabar šios kritinės laiko atkarpos dar ilgesnės. Vadinamuosiuose „kamščiuose“ kentėti būsime priversti ir ateityje, nes automobilių Vilniuje gausėja sparčiau nei mūsų Susisiekimo ministerija spėja praplatinti kelių, tiesti aplinkelių, statyti tiltų.

Vienintelis teisingas sprendimas – Vilniuje statyti požeminį metro. Tik požeminės metropoliteno linijos pajėgios sumažinti spūstis sostinės gatvėse. Tik jos gali sumažinti mūsų išlaidas, patiriamas stumantis sausakimšuose autobusuose, troleibusuose ar kilometrus nutįsusiame privačių automobilių virtinėse. Jokie kiti sprendimai – kelių platinimas, aplinkelių tiesimas ar viadukų tiesimas – nepadės.

Vilnius galėtų drąsiai planuoti metro statybas. Šiam sprendimui palanki pasaulinė patirtis: tokio dydžio miestai kaip Vilnius džiaugiasi turėdami požeminius kelius. Niekas nei Prancūzijoje, nei Vokietijoje, nei Suomijoje nekeikia metropoliteno. Niekas ten nesako, metro – nuostolingas, metro nereikalingas.

Juolab kad užsienyje esama stambių verslo kompanijų, kurios už savo pinigus (ne už mūsų mokesčių mokėtojų centus) greitai ir profesionaliai nutiestų bent keturias pagrindines požemines linijas, sostinės pakraščius jungiančias su centru ir kitais pakraščiais. Tada važiuojant iš Pilaitės iki Spaudos rūmų nereikėtų rytais arba vakarais sugaišti pusvalandžio, o iš Santariškių į Autobusų ar Geležinkelio stotį važiuoti ištisą valandą.

Be to, pasaulinė patirtis byloja, kad ten, kur atsiranda požeminiai metropoliteno keliai, pagyvoja ekonomika, brangsta žemė, pastatai. Žodžiu, metropoliteno statybos Lietuvai būtų didelė investicija, žymiai reikšmingesnė nei K. Masiulio išreklamuota „Hella“. Į šalies biudžetą ji sunestų gražaus pinigėlio, sukurtų darbo vietų, palengvintų tūkstančių vilniečių keliones į darbą ir iš darbo.

Bet kai metropoliteno šalininkai kreipėsi į Nacionalinį susitarimą propaguojančius intelektualus, siūlydami konkretų būdą, kaip galėtų prisidėti, stabdant lietuvių išsivaikščiojimą, juolab kad tuoj baigsis iš ES plūstanti parama, atsimušė į tylos ir abejingumo sieną.

Nesakau, kad esu visažinis. Tačiau metro teikiama privalumais intensyviai domiuosi keletus metus, tad žinau dešimtis puikių europietišκών istorijų, kai priešinėsi šiai transporto priemonei miestiečiai vėliau džiūgaudavo (apie šias istorijas tinklalapyje Slaptai.lt paskelbtas ne vienas straipsnis, videointerviu).

Taip pat nedrįstu sakyti, kad visos skeptikų abejonės iš piršto laužtos.

Tačiau man keista, kad parašus po Nacionaliniu susitarimu medžiojantys intelektualai jau turi išankstinę neigiamą nuomonę. Patys pripažįsta: projektas sudėtingas, reikalingi detalūs skaičiavimai. Tad skaičiuokite. Ir tik po to, atlikę skrupulingas analizes, skelbkite nuosprendį „taip“ ar „ne“. Kam iš anksto atmesti investiciją kaip neva panašią į aferą? Juolab kad metro šalininkai senų seniausiai suskaičiavo išlaidas bei pelnus. Jie sako – Lietuvos sostinei apsimoka turėti metro. Tokia pasaulinė patirtis. Bent jau Europoje nėra nė vieno dėl per mažo rentabilumo uždaryto metro. Požeminių metro Europoje tik daugėja, nes civilizuotos tautos nenori gaišti brangaus laiko gatvių „kamščiuose“. Kodėl Vilnius turėtų tapti blogąja išimtimi?

Dėl metro bandžiau šnekėtis su keliais Nacionalinio susitarimo iniciatoriais – intelektualais. Jie pripažino sulaukę metro šalininkų iniciatyvų sujungti bendras pastangas stabdant emigraciją. Tačiau intelektualai nereagavo, nes metropoliteno statybų idėja Vilniuje jiems įtartina.

Štai taip – valstybė nėra atlikusi detalios analizės, bet filosofas jau dabar žino, kad metropoliteno statyba Vilniuje – amžiaus aferą. Toks kategoriškas išsilavinusių žmonių nusistatymas mane stebina, glumina. Iki šiol man atrodė, kad tik beraščiams lietuviams būdingas kategoriškumas. Tai jie, nemokantys suregzti sakinio, neperskaitę nė vienos rimtos knygos, žino, ar reikalinga Lietuvai atominė elektrinė, kodėl žalinga skalūninių dujų paieška, nereikalinga kariuomenė arba kodėl verta per pusę sumažinti Seimo narių skaičių.

Tikriausiai būsiu suklydęs. Todėl dabar nesu net tikras, ar Nacionalinio susitarimo iniciatoriai, viena vertus, siekdami gražių tikslų, kita ranka neatstumia tų, kurie ištis galėtų konkrečiai, o ne popieriuje, pristabdyti išsivaikščiojančius lietuvius. Neleisti statyti metropoliteno Vilniuje – paprasta. Bet ar toks žingsnis – teisingas?

Juk metropoliteno statytojai be darbo neliks. Jei Lietuva nenori greitos, patogios šiuolaikinės susisiekimo priemonės, nenori investicijų, darbo vietų, įplaukų į biudžetą šiandien ir dabar, verslininkai numos ranka – puls metro statyti kituose Europos miestuose.

Kas nutiks tada? Lietuvoje dar labiau sumažės finansų, darbo vietų, o Nacionalinį susitarimą organizuojantiems intelektualams bus dar kebliau surasti norinčiųjų pasirašyti.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Iškilmingai paminėta Lietuvos šventė

JANICE RASPUDIC

Kovo 11 dieną, šeštadienį, Rochesterio, New Yorko valstijos, Lietuvių Bendruomenė (LB) šventė Lietuvos Nepriklausomybės dieną.

Išventinį pokylį susirinko net 104 svečiai. Šventę pradėjo Rochesterio LB valdybos pirmininkė Skirmantė Juodeikytė-Philippone, pasveikindama susirinkusius šia ypatinga proga.

Sveikinimo žodį tarė ir Lietuvos garbės konsulas New Yorko valstijoje Rimas Česonis bei Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Julius Pranevičius. Generalinis konsulas pasidžiaugė Rochesterio LB veikla, palinkėdamas ir toliau dirbti kartu.

Šventinę programą atliko talentinga dainininkė Evelina Anusauskaitė-Young iš Los Angeles. Skambėjo lietuviška ir angliška muzika. Susirinkusieji į šventę dainavo, šoko ir bendravo. Vaisinomės lietuviška mišraine ir bulviniais blynais. Buvo linksmas vakaras.

Sveikinimo žodį tarė Lietuvos garbės konsulas New Yorko valstijoje Rimas Česonis (k.) ir Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Julius Pranevičius.

Rochesterio LB valdybos pirmininkė Skirmantė Juodeikytė-Philippone pristatė vakaro svečią, Lietuvos generalinį konsulą New Yorke Julijų Pranevičių.

Vakaro dalyviai (iš k.): Rochesterio LB pirmininkė Skirmantė Juodeikytė-Philippone, Janice Raspudic, Irmunda Bergoltz, Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Julius Pranevičius, Lietuvos garbės konsulas New Yorko valstijoje Rimas Česonis, Lietuvos generalinio konsula to New Yorke vicekonsulė Jolanta Vitkauskaitė, Regina Juodeikienė, Aušra Clifford, Nida Lelis ir Susan Jenkins. Redos Juodeikienės nuotr.

Į Lietuvą iškeliavo Atlantos lietuvių labdara

Į Lietuvos sutrikusio vystymosi kūdikų namus iškeliavo Atlantos lietuvių surinkta labdara. JAV LB Atlantos apylinkės archyvo nuotr.

Šį pavasarį JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) Atlantos (Georgia) valstijos lietuviai surinko 20 dėžių labdaros ir išsiuntė į Lietuvą. Bendruomenės nariai paaukojo 3 342 dol. ir surinko daiktų už apytikriai 500 dol.!

Lietuvą iškeliavo įvairūs vandens buteliukai, čiulptukai, puodukai, vaikiška dantų pasta ir dantų šepetėliai, vaikiškas muilas, šampūnai, vienkartiniai seilinėliai, sauskelnės, drėgnos servetėlės, šaukšteliai, platinas, kreidutės, knygelės, žaisliu-

kai, vaikiški drabužėliai ir kiti daiktai. Atlantos LB dėkoja Saukevičių šeimai už nemokamą daiktų išsiuntimą į Lietuvą! Bendruomenė tikisi, kad surinkta labdara bus didelė pagalba sutrikusio vystymosi kūdikų namams Alytuje, Kaune, Vilniuje, Šiauliuose ir Klaipėdoje.

Agentūra „Open Door Adoption“, prisidėjusi prie šios akcijos organizavimo, Bendruomenės nariams dėkoja už suteiktą paramą kūdikių namams. Kartu mes galime daugiau!

JAV LB Atlantos apylinkės info

Maine Lietuvių Bendruomenei „Atlantas“ – jau vieneri!

Balandžio 23 dieną JAV LB Maine valstijos apylinkė „Atlantas“ susirinko į dvigubą šventę – paminėti atvelykį ir atšvęsti pirmąjį apylinkės gimtadienį.

Simboliškai pirmasis metinis susirinkimas vyko salėje, už kurios langų visų žvilgsnius viliojo Atlanto vandenynas. Per pirmąjį metinį susirinkimą Bendruomenės valdyba aptarė per pirmuosius metus kartu nuveiktus darbus ir pasitarė, ką bendruomenei būtų įdomu nuveikti per ki-

tus metus. Energijos ir idėjų dalyvams netrūko.

Pramoginę dalį – nuotaikingą viktoriną ir mišlių minimą apie Velykas organizavo valdybos narė Laimutė Žukienė. Už kiekvieną teisingą atsakymą dalyviai gavo po šokoladinį kiaušinėlių. Į daugiausiai klausimų atsakiusi ir saują kiaušinėlių surinkusi bendruomenės narė Sigutė laimėjo pagrindinį prizą – šampano butelį.

JAV LB „Atlantas“ apylinkės info

JAV LB Maine valstijos „Atlantas“ apylinkė šventė atvelykį ir savo pirmąjį gimtadienį. Virgilijaus Griciaus nuotr.

Kazio Bradūno gimimo šimtmečio minėjimo akimirkos.

Gražinos Blekaitienės nuotraukos

Kazys Bradūnas – Lietuvos ambasadoje

TERESĖ LANDSBERGIENĖ

Balandžio 19 d. Lietuvos ambasadoje Washingtone buvo paminėtas poeto Kazio Bradūno gimimo šimtmetis. Vakarone rengė Washingtono LB valdyba ir ambasada. Susirinko apie 50 žmonių. Paskaitininkė dr. Virginija Babonaitė-Paplauskienė, Maironio lietuvių literatūros muziejaus (Kaune) išeivijos skyriaus vedėja, įdomiai kalbėjo apie Kazį Bradūną ir jo poeziją, jo leidinius ir redaktoriaus darbą.

Bradūno gimimo šimtmečiui 2016 m. pabaigoje Lietuvoje buvo išleista Virginijos Paplauskienės knyga: „Kazys Bradūnas. Archyvai“. Knygos sutikimas JAV vyko Čikagoje, „Draugo“ laikraščio redakcijoje, balandžio 7 d. Viena knyga buvo padovanota ir ambasadai.

Keletą Bradūno eilėraščių perskaitė aktorė Renata Loman. Visiems labai patiko filmukas, kuriame Bradūnas įdomiai pasakoja apie savo šeimos išgyvenimus traukiantis iš Lietuvos Antrojo pasaulinio karo metu. Taip pat buvo gera „matyti ir klausytis“ poeto, skaitančio savo eilėraščius.

Iš Baltimorės buvo atvykusi Kazio Bradūno a. a. sūnaus Jurgio šeima – Loreta Bradūnienė su dukra Rita ir sūnum Gintu. Jie dėkojo už puikų vakarą.

Visi dar valandėlę dalijosi išpuoštais, bendravo prie ambasados darbuotojų paruošto vaisių stalo.

Iš kairės: ambasados ministrė-patarėja Lyra Puišytė-Bostroem, dr. Virginija Babonaitė-Paplauskienė, Loreta Bradūnienė, Rita Bradūnaitė ir Gintas Bradūnas.

Paskaitininkė dr. Virginija Babonaitė-Paplauskienė (v.) su Washington K. Donelaičio šeštadieninės mokyklos septinto ir aštunto skyriaus mokiniais po mokykloje suruošto poetui K. Bradūnui skirtu renginio. Antra iš k. – mokytoja Angelė Bailey. Jūratės Bujanauskienės nuotr.

Filmas „Mariupolis“ New Yorko kino festivalyje

Gegužės mėnesį New Yorko „Museum of the Moving Image“ muziejuje vyks kino festivalis „Panorama Europe 2017“. Jame tarp 17 šiuolaikinių Europoje sukurto filmų bus rodomas ir Manto Kvedaravičiaus „Mariupolis“. Lietuvių režisieriaus filmo JAV premjera – gegužės 13 d., šeštadienį, 1:30 val. p. p. „Bartos“ filmų demonstravimo salėje (muziejaus adresas: 36-01 35 Avenue, Astoria, NY 11106).

Filmas „Mariupolis“ buvo rodomas 2016 metų Berlyno kino festivalyje. 82 minučių trukmės filmo (rusų bei ukrainiečių kalbomis su angliškais subtitrais) veiksmas vyksta to paties pavadinimo Ukrainos mieste. Prasidėjus rusų invazijai, normalus kasdieninis gyvenimas virsta siurrealistiniu. Nors už kelių mylių gresia pavojai ir smurtas, gyventojai laikosi kasdieninės tvarkos: ansamblis repetuoja šokio spektaklį, batsiuvys taiso batus ir kalba apie religiją, žvejys traukiamas teisman už brakonieriavimą. Šie kasdieniški veiksmai atrodo klaidingai, nes vietai kasdien gresia bombų sprogimais. Režisierius M. Kvedaravičius, naudodamas suglaustai

lyrinius vaizdus, savo aštrios tematikos filme pagaua gyvenimo karo zonoje tragikomišką keistumą. Filmo rodymą festivalyje globoja Lietuvos Respublikos ambasada JAV. Bilieto kaina suaugusiems – 15 dol. Daugiau informacijos – tel. 718-777- 6888 arba www.movingimage.us.

LR generalinio konsulato New Yorke/„Draugo“ info

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Poetas Kazys Bradūnas ir „Antras kaimas“ vėl kartu

Kazio Bradūno poezijos vakaro ir atgaivinto „Antro kaimo“ pirmo pasirodymo programos dalyviai drauge su FSS Čikagos skyriaus pirm. Aušrele Sakalaite. Iš k.: Ramutė Kemežaitė-Kazlauskienė, Daumantė Kaveckaitė, Juozas (Sid) Ulevičius, Jonas Variakojis, Audrius Aleksiūnas, Artūras Žilinskas, Aušrelė Sakalaitė ir Monika Ringytė.

Reginos Variakojis nuotraukos

Šeštadienį, balandžio 22 d., vyko labai įdomus links-mavakaris. Tą vakarą akademikų skautų dėka vėl girdėjome poeto Kazio Bradūno balsą, klausėmės jo prisiminimų, skambėjo poeto eilės; vėl galėjome pasijuokti iš „Antro kaimo“ anekdotų ir humoro.

Daumantė Kaveckaitė ir Jonas Variakojis.

Kaip tai galėjo įvykti, jeigu jau seniai netekome šių abiejų literatūros fenomenų? Juk Kazys Bradūnas mirė 2009 m., o „Antro kaimo“ spektakliai baigėsi 1998 metais? Labai paprastai – Čikagos filisteriai norėjo paminėti Kazio Bradūno 100-ąsias gimimo metines, o „Antras kaimas“ nuo rugpjūčio mėnesio repetavo ir ieškojo, kur pirmą sykį galėtų vėl pasirodyti. Sena nuotrauka, kurioje šypsosi Algirdas Titus Antanaitis (ilgametis „Antro kaimo“ vadovas) ir poetas Kazys Bradūnas, buvo lyg ir ženklas, kad šis poetas ir ši humoro bei satyros grupė vėl turi būti kartu. Fil. Audriaus Aleksiūno pastangomis Čikagos fil. pirmininkės Aušrelės Sakalaitės dėka taip tą vakarą ir įvyko.

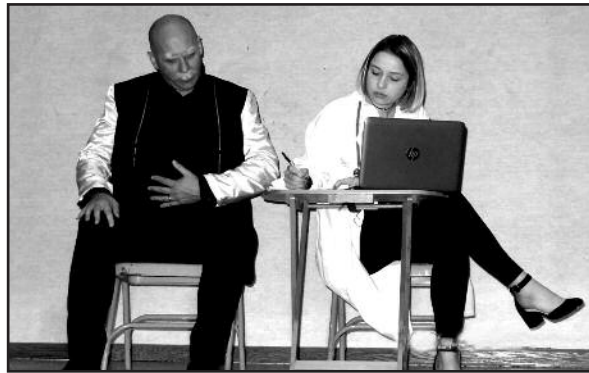
Aušrelė pristatė garbingą viešnią – Ramutę Kemežaitę-Kazlauskienę, poeto Kazio Bradūno dukterėčią (jos mama ir poetas buvo brolis ir sesuo). Ramutė įžanginiame žodyje sakė, kad būdama maža mergaitė iš Waterburio, CT, labai laukė kelionių į Čikagą, kur lankė savo dėdę Kazį ir tetą Kazytę, nes ta proga galėjo apsilankyti naują gražią suknytę. Toliau Ramutė perskaitė savo pusseserės, poeto dukters Elenutės Bradūnaitės prisiminimus apie tėvą. Juos Elenutė skaitė 2017 metų vasario 11 dieną Valdovų rūmuose Vilniuje, minint Kazio Bradūno 100-ąsias gimimo metines. Ramutės pristatyme girdėjome Elenutės žodžius, koks buvo jos tėvelis, kaip jam padėjo mamytė, kaip tėveliai pabrėžė lietuvių kalbos ir istorijos pažinimo svarbą. Kaziui Bradūnui labai rūpėjo, kad kūryba išeivijoje bujotų. Jis pats daug kūrė ir skatino

kitus. Poetas buvo tikras išeivijos kultūrinio gyvenimo variklis.

Toliau matėme Arvydo Reneckio susuktą filmą apie Kazį Bradūną, kurį atsiuntė kita Kazio Bradūno duktė – Lionė Kazlauskienė. Filmą darytas po to, kai Bradūnai grįžo iš apsilankymo Lietuvoje 1990 metais. Kazys Bradūnas prisiminė, kaip jie traukėsi į Vakarus 1944 metais – pirmiausia į Vokietiją. Girdėjome ne tik jo prisiminimus. Poetas pats skaitė savo eiles. Jis pasakojo apie tremties rašytojų draugiją, kaip pradėjo leisti žemininkų žurnalą „Literatūros lankai“. Jame rašė ne tik poetai, bet ir dramaturgai, kritikai. Po kiek laiko Bradūnų šeima atvyko į Ameriką. Pirmiausia – į Baltimorę, o 1961 metais, kun. V. Rimšelio kviečiami, atvyko į Čikagą. Kaip pats poetas sakė, išeivijos širdis – Čikaga. Jis pasijuto kaip Lietuvoje, ir niekur kitur nebūtų to radęs. Taip Kazys Bradūnas tapo „Draugo“ kultūrinio priedo redaktorium, kuriuo išbuvo iki 1992 metų, kai nutarė visam laikui grįžti į Lietuvą.

Baigdama Ramutė sakė, kad tas filmas vasario 11 d. buvo rodoma Valdovų rūmuose Bradūno 100-ųjų metinių proga. Galėjome ir mes pajusti, kad esame Lietuvoje, Valdovų rūmuose ir dalyvaujame poeto Kazio Bradūno pagerbime.

Toliau „Antro kaimo“ aktoriai Artūras Žilinskas ir ASD kand. Monika Ringytė perskaitė kelis Kazio Bradūno eilėraščius. Artūras skaitė „Motinos raudą“,

Artūras Žilinskas ir Daumantė Kaveckaitė.

kuri buvo skirta sūnui Jurgiui. Monika skaitė „Žemė, žemužė“, o pabaigai Artūras perskaitė „Pėdas“.

Po 15 minučių pertraukos prasidėjo antroji dalis, kurią atliko „Antras kaimas“, Čikagos humoro ir satyros grupė. Kaip smagu buvo vėl kartu su jais pasijuokti ir iš savęs pasišaipyti. Tai buvo atsikūrusio – prisikėlusio „Antro kaimo“ debiutas. Gaila, kad žiūrovų salė nebuvo pilna, kaip būdavo anksčiau

„Playhouse“ menėje, bet, kaip visuomet... renginių tą vakarą Čikagoje netrūko. Jaukioje Ziono evangelikų liuteronų salėje dauguma dalyvių buvo tie, kurie ne vieną kartą buvo matę „Antro kaimo“ spektaklius. Puikiai vaidino fil. Jonas Variakojis (jau nesnysis), fil. Audrius Aleksiūnas, Artūras Žilinskas

Audrius Aleksiūnas (k.) ir Jonas Variakojis.

ir ASD kand. Daumantė Kaveckaitė. Šviesas ir garšą tvarkė nuolatinis pagalbininkas Sid (Juozas) Ulevičius. Scenoje vienu sykiu vaidino du aktoriai – Artūras ir Audrius arba Daumantė ir Artūras, arba Jonas ir Audrius, arba Daumantė ir Jonas. Muzika buvo ta pati, kaip būdavo anksčiau. Staiga užgesintos šviesos rodė vieno veiksmo pabaigą ir kito pradžią. Buvo suvaidintos 6 atskiros scenos: „Niekad vogtų pinigų nepaaimčiau“, „Menas – juodas ant juodo“, „Pasikalbėjimas telefonu“, „Tėvo ir sūnaus pokalbis“... Pacientas klausia daktarės: „Ar būsiu sveikas, atsisakęs visų šių skanybių ir gėrybių?“ Ji atsakė: „Nežinau, bet labiau tikėtina, kad mirsite natūralia mirtimi“.

Pasibaigus spektakliui žiūrovai nuoširdžiai plojo, o dalyviai buvo apdovanoti gėlių puokštėmis. Pakalbinusi po to aktorius Audrių ir Joną sužinojau, kad buvo naudota senesni tekstai, tik šiek tiek atnaujinti. Pasirodo, kad čia tik pradžia atgimusio „Antro kaimo“. Iniciatoriai turi daugiau planų ir ieško naujų aktorių ir rašytojų, kad galėtų paruošti naujų pasirodymų su daugiau aktorių. Jeigu turite meninę gyslelę, mėgstate vaidinti ir nebijote iš savęs pasijuokti, kreipkitės į Audrių Aleksiūną (aleksiunas@comcast.net), ypač ieškomos merginos.

Didelis skautiškas ačiū Čikagos fil. valdybai ir pirmininkei Aušrelei už tokį puikų linksimą vakarą. Daugiau tokių vakaronių! Juk juoktis mėgstame visi.

Sesė Rita

Įamžins R. Sakadolskio pradėtus darbus

Atkelta iš 1 psl.

Džiaugiamės galėdami įamžinti Romo atminimą Vytauto Didžiojo universitete”, – teigė VDU Viešosios komunikacijos katedros vedėja prof. Kristina Juraitė.

Simbolinę Pasaulinę spaudos laisvės dieną vykusio renginio metu savo prisiminimais apie šviesios atminties R. Sakadolskį dalijosi jo artimi bičiuliai, kolegos ir studentai: VDU prof. Audronė Nugaraitė, žurnalistas Rytas Staselis, studentas Tautvydas Bulvičius, JAV lietuvių ir Lietuvos žurnalistas doc. Mykolas Drunga, žurnalisto žmona Emilija Sakadolskienė. Renginį vedė žurnalistas, prodiuseris, VDU docentas Rytis Zemkauskas.

„Galime būti labai laimingi – aš ir mano kolegos – kad Romas buvo, bet ir yra, nes Romo medžiagą mes sukaupe ir jos pagrindu vis dar yra dėstomi dalykai. Romas pradėjo darbą, kurį dabar reikia užbaigti”, – renginyje kalbėjo M. Drunga.

Jis sakė esąs R. Sakadolskiui dėkingas už vertingas pamokas apie tai, kas yra žurnalistika.

E. Sakadolskienė prisiminė, kad studentų itin šiltai atsimenamas kaip dėstytojas, jis iš pradžių labai jaudinosi dėl šios veiklos, tačiau vėliau peda-

Vytauto Didžiojo universitete veikia moderniausios Baltijos šalyse garso studijos ir multimedijų laboratorijos.

vdu.lt nuotr.

Aldona Nugaraitė

goginį darbą itin pamėgo.

„Jis nepaprastai bijojo, tiesiog drebėjo, kai turėjo tą pirmą paskaitą skaityti”, – kalbėjo E. Sakadolskienė.

Universiteto misija – R. Sakadolskio darbų tęstinumas

„Romas niekur nėra išėjęs. Jis yra. (...) Tai buvo toks žmogus, kad jeigu su juo buvai, bendravai, jis ir išlieka su tavimi, kol pats išeisi, – mintimis dalijosi VDU Viešosios komunikacijos katedros profesorė A. Nugaraitė. – Likę nebaigti Romo darbai tik dar labiau įpareigoja mus tęsti jo pradėtus sumanymus ir taip įprasminti jo atminimą padarant tai, ko jis nespėjo. Tai svarbu ne tik mums, bet ir profesionalumo viršūnių siekiančiai jaunajai žurnalistų kartai. Ji džiaugėsi, kad medijų laboratorija yra įgyvendinta R. Sakadolskio vizija, o šį projektą jis numatė dar 2012 metais.

Praėjusių metų vasarį Lietuvą sujaudino R. Sakadolskio netektis, tačiau bendruomenei pavyko pabaigti jo pradėtus darbus – VDU duris atvėrė moderni medijų laboratorija, kurioje nuolat organizuojami praktiniai užsiėmimai ir individualios konsultacijos su įvairių sričių profesionalais, mokoma vaizdo įrašų kūrimo, skaitmeninio montažo, scenarijaus kūrimo, šviesos naudojimo fotografijoje

je ir kinematografijoje, fotografavimo ir fotografijų apdirbimo pagrindų, postprodukcijos ir kitokio darbo su medijomis.

„Dirbdamas universitete R. Sakadolskis savo sukaupą praktinį žurnalisto patyrimą gebėjo paversti profesinėmis inovacijomis, suteikiančiomis galimybių jaunajai žurnalistų kartai tobulėti, įgyti būtinų kompetencijų, žinoti srities naujienas, mokytis iš gerųjų pasaulio žurnalistikos pavyzdžių. Pasitelkdamas tradicines mokymo formas – paskaitas, seminarus, kūrybines dirbtuves, jis kartu inicijavo naują darinį – virtualią Medijų laboratoriją su tikslu ateityje paversti ją realia”, – prisiminė A. Nugaraitė.

Visuomenei atviroje R. Sakadolskio medijų laboratorijoje, pasitelkus žurnalisto sukaupą komunikacijos mokslų biblioteką ir naujausias technologijas, studentai, dėstytojai, universiteto svečiai gali inicijuoti novatoriškus naujųjų medijų, reklamos ir kitus audiovizualinius projektus, įgyti praktinės patirties, bendradarbiauti, susitikti su socialiniais partneriais. Būsimi žurnalistikos ir komunikacijos profesionalai čia skatinami ne tik kurti konkurencingus medijų produktus, bet ir palaikyti vertybinius profesionalios žurnalistikos standartus.

Leonido Donskio bibliotekoje – žurnalisto knygų kolekcija

Šių metų vasarį VDU atidarytai šviesios atminties filosofo, profesoriaus Leonido Donskio bib-

liotekai patikėta R. Sakadolskio leidinių kolekcija. „Bibliotekos lentynose jau prieinamas daugiau kaip 2 000 knygų rinkinys – tai neįkainojama dovana universiteto akademinei bendruomenei, ypatingas intelektualinis turtas žurnalistikos, medijų ir viešosios komunikacijos tyrėjams bei studentams”, – kolekciją pristatė VDU bibliotekos direktorė Lina Bloveščiūnienė.

Sovietinės okupacijos metais R. Sakadolskio balsas „Amerikos balso” eteryje siuntė Lietuvai laisvo ir svetimos propagandos neapnuodyto žodžio tiesą bei malšino informacijos alkį. Grįžęs į Lietuvą jis aktyviai įsijungė į visuomeninę veiklą, rūpinosi Lietuvos žurnalistikos ateitimi, žiniasklaidos pilietiškumu ir etika, dosniai dalijosi tiriamosios žurnalistikos patirtimi. Gyvenimo ir veiklos prioritetai leido surinkti išpūdingą leidinių kolekciją.

Knygų turinys atspindi iškiliausio Lietuvos žurnalisto nuolatinį viso gyvenimo rūpestį laisvo žodžio sklaida, parlamentarizmo ir demokratijos tradicijų puoselėjimą, pagarbą laisvės idealams bei pilietiškumui. R. Sakadolskio žmonos E. Sakadolskienės dovanota knygų kolekcija bibliotekos fondus papildė žurnalistikos sociologijai, medijų ir informaciniam raštingumui, žiniasklaidos etikai, politikos ir žurnalistikos sankirtoms skirti leidiniai. Renginyje dalyvavusi E. Sakadolskienė džiaugėsi, kad jos vyro sukaupta knygų biblioteka yra atvira visiems naudotis.

Bernardinai.lt ir „Draugo” info

Litvakų dailininkas – Vilniaus garbės pilietis

Pasaulinę šlovę pelniusiam litvakų dailininkui Samueliui Bakui suteiktas Vilniaus garbės piliečio vardas. Jis tapo 15-uju Vilniaus garbės piliečiu.

Šis vardas suteikiamas už ypatingus nuopelnus Vilniui ir Lietuvai. S. Bako kandidatūrą pasiūlė Valstybinis Vilniaus Gaono žydų muziejus. Šiomet S. Bakas planuoja atvykti į Vilnių.

Dailininkas gimė Vilniuje 1933 m. rugpjūčio 12 dieną. Būdamas 9-erių su tėvais pateko į Vilniaus getą, kur buvo surengta pirmoji jo piešinių paroda. Nuo 1945 m. S. Bakas gyveno perkeltųjų asmenų stovykloje Vokietijoje. Ten jis taip pat tapė. 1948 m. dailininkas emigravo į Izraelį, vėliau gyveno Prancūzijoje, Italijoje, Šveicarijoje. Nuo 1993 m. dailininkas įsikūrė Weston, Massachusetts.

Nuo 1959 m. dailininkas rengė personalines parodas įvairiose pasaulio galerijose ir muziejuose – Romoje, Londone, Paryžiuje, Montrealyje, Jeruzalėje. Pirmoji dailininko paroda Vilniuje buvo surengta 2001 metais. S. Bakas yra pelnęs Massa-

chusetts meno kolegijos vaizduojamosios dailės garbės daktaro laipsnį.

Praėjusiais metais sostinės garbės piliečiu tapo architektas Algimantas Nasvytis. Garbės piliečiais anksčiau buvo paskelbti ir Ronald Reagan, Jon Boldvin Hannibalsson, Kazimieras Vasiliauskas, Mstislavas Rostropovičius, Dennis Hastert, Czesław Miłosz, Justinas Marcinkevičius, Zbigniew Brzezinski, Jonas Kubilius, Algirdas Kaušpėdas, Tomas Venclova, Shimon Peres ir Algirdas Mykolas Brazauskas.

ELTA

Skraidino ašaras ir džiaugsma

Derulufto avialinijos ištakos tarpukario Europoje (2)

Derulufto atvirukas, siųstas 1924 m. iš Kauno į Norfolk, Connecticut, su ant jo užklijuota lagamino etikete. Laiškėlio autorė Elizabeth adresatai Arthur Knox Jr. rašė: „Vėl esu padangėje. Mes skrendame į Maskvą. Lėktuvas mažesnis nei tas, kuriuo skridome iš Paryžiaus į Londoną. Mes tik keturi keleiviai. Brūkštelsiu Tau iš Maskvos“. Įdomu, jog nusiųsti atviruką oro paštu iš Lietuvos į JAV kainavo net 61 lietuvišką centą!

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Tęsinys iš gegužės 2 d.

*Noriu lėkt, noriu kilt
Noriu paukščio skrydį aš pajust
Noriu lėkt, noriu skrist
Noriu saulės glėbyje pabusti...*

Eglė Jakštytė

1922 m. balandžio 28 d. *Lietuvos žiniose* pasirodė tokia žinutė:

„Oro susisiekimasis Karaliaučius – Maskva. Kaunas. IV – 26 (Ar.) Rusų pasiuntinys įteikė mūsų valdžiai verbalę notą, kurioje nurodoma, kad mūsų valdžios reikalavimas, kad orlaiviai keliaujantieji tarp Maskvos ir Karaliaučiaus nusileistų Kaune, technikos žvilgsniu visai neišpildomas. Tačiau rusų vokiečių orlaivių bendrovė sutinka numetinėti Kaune jam skiriamąjį paštą. Kadangi oro susisiekimasis privalo prasidėti nuo gegužės 1 d., tai Rusų atstovybė prašo mūsų valdžios netrukdyti atsakymo.“

Kelias iš tikrųjų buvo ganėtinai grublėtas – tiek politiniu atžvilgiu, tiek tiesiogine prasme, kalbant apie duobėtą ir slidų Kauno oro uosto nusileidimo taką, ypač vyraujant nepalankiems orams. Tačiau, kaip ten bebūtų, *Derulufto* atsiradimas Lietuvoje atvėrė langą į modernųjį XX amžiaus pasaulį. Susisiekimasis oro keliais tapo patogesnis. Keleiviai galėjo greičiau pasiekti savo norimą punktą Europoje. Laiškai keliavo greičiau. Prasidėjo naujas, iki tol nepatirtas gyvenimo Laikinojoje sostinėje etapas.

Deruluftas atskraidino ir žuvusius didvyrius

Visi mes žinome, kas įvyko tą lemtingą 1933 m. liepos 17-ąją... Pagal numatytą atskridimo laiką Stepono Dariaus ir Stasio Girėno pilotuojamas lėktuvas *Lituanica* Kauną turėjo pasiekti apie 1:30–1:40 Grinvičo laiku, o saulėtekis Kaune liepos 17 d. – 2:06. Taigi, jau būtų prasidėjusi ryto prieblanda, leidusi vizualiai orientuotis pagal žemėlapi. Baigiamąjį maršruto dalį virš Vokietijos S. Darius buvo numatęs skristi pietiniu Baltijos pakraščiu – skrendant naktį jūros pakrantė patogi tuo, kad galima orientuotis pagal galingus jūrinius švyturius, kurie išdėstyti kas 20–30 km. Nors kranto linija nėra tiesi, bet bendrą maršruto kryptį galima išlaikyti. Žinoma, jei nekludod blogas oras, kaip kad buvo 1933 m. liepos 17-osios naktį. Tiesa, Lietuvos Aeroklubo atstovai buvo patarę laikytis *Derulufto* maršruto (Berlynas-Dan-

cigas-Karaliaučius-Kaunas). Štargardas, virš kurio *Lituanica* buvo pastebėta, yra *Derulufto* trasos linijoje. Ar S. Darius vis dėlto pasirinko *Derulufto* maršrutą? Ar tai daryti privertė meteorologinės sąlygos?

Kaip ten bebūtų, perskridę Atlanto vandenyną ties Airija S. Darius ir S. Girėnas vis tik pasuko į šiaurę ir per Škotiją bei Šiaurės jūrą pasiekė Vokietiją. Skrendant pro Berlincheno miestelį, *Lituanica* buvo apšviesta prožektorių. Lėktuvas užsikabinė už medžių viršūnių, nulaūžė kelis medžius ir liepos 17 d. 0 val. 36 min. (Berlyno laiku) sudužo šalia Kuhdamo kaimo, Soldino apylinkėse (dabartinė Lenkijos teritorija, Pščelniko kaimas). Lietuvai apie tragediją pranešė ELTA atstovas Berlyne – liepos 17 d. apie 11 val. 30 min. atėjo žinia, jog netoli Soldino sudužo lėktuvas, kurį vokiečių oro policija pripažino esant *Lituanica*. Žuvusiems lakūnams vokiečiai parodė deramą pagarbą: pastatė garbės sargybą, karstus uždengė Vokietijos ir Lietuvos vėliavomis, papuošė vainikais ir gėlėmis, sakė atsisveikinimo kalbas. Ceremonijoje dalyvavo valdžios ir ka-

riuomenės atstovai. Liepos 19 d. karstai su lakūnų kūnais buvo nuvežti į Štetiną, o iš ten – *Derulufto* lėktuvu – į Kauną.

Stebuklingo paukščio viduje

Derulufto bendrovė turėjo du lėktuvus milžinus, vienas iš jų, *Junkers G-38 D-2500*, tūpė ir Lietuvoje. Kauno aerodrome keturmotoris gigantas leidosi 1932 m. rugsėjo 26 ir 29 dienomis, skrisdamas iš Berlyno į Maskvą ir atgal. Tai buvo didelis įvykis Kauno aerodrome. Pirmąjį milžino vizitą įdomiai aprašo Lietuvos Aeroklubo pirmininko Zigmo Žemaičio duktė Liuda (tekstas paskelbtas internetinėje svetainėje www.plienosparnai.lt):

Rugsėjo 26 d., pirmadienis.

...turi atskristi vienas iš didžiausių pasauly, keturių motorų lėktuvas. Šeštą valandą jau nemiegojau, septintą išvažiuoju su Tėtušėliu, kad nepavėluotume... Ant žolės žibėjo rasos lašeliai, miestas dar miegojo, o aerodrome jau užė „Rylakas“ (lėktuvas ANBO II – R. M. L. pastaba), klegėjo susirinkęs didelis aviacijos mėgėjų būrys: aviatoriai, kariai, ponios, studentai, mokiniai, net jėzuitokų visos vyresniosios klasės.

Ties klubo angaru stovėjo trimotoris „*Deruluftas*“ (lėktuvas „Roland Rohrbach“ – R. M. L. pastaba). Nebuvau mačiusi iš arti, todėl priėjau. Didelis, galingas stovėjo jis ir laukė kol sutaisys vieną išimtą motorą. Sparnai ilgi, platūs; visa mūsų klasė galėtų išsirikiuoti po vienu, apdengtu kaip ir visas mėlyna skarda. Jo motorai su trimenčiais metaliniais propeleriais. Liepmuo ilgas, mėlynas gražiais langais padabintas, pro juos matosi dvylika vietų keleiviams. Kėdės minkštos, patogios, lyg kokio autobuso.

Grupė žmonių buvo apsupusi „Rylaką“, kuris dabar atrodė toks mažas. Jame sėdėjo instruktorius Mikėnas, išlipo baigusi pratimus panelė Antanina Liorentaitė, o ruošėsi skristi kita lakūnė – Jautokaitė. Su užė motoras, lėktuvas ėmė riedėti ir lygiai gražiai pakilo. Sekiau akimis gerokai pavydėdama... Pagaliau, prieš aštuonias pasigirdo tolimas užimas lėktuvo, dėl kurio visi čia susirinko. Užimas vis stiprėjo ir, pagaliau iš miglos išnirė pats milžinas. Labai garsiai uždamas apskrido aerodromą ir, pritildęs motorus, ėmė leistis...

Kai pririedėjo prie stoties, angarai atrodė mažyčiai. Lėktuvo dydis – kaip dviejų aukštų namo. Sparnų ilgis ir plotis – neregėti (ilgis – 44 m, didž. plotis – 11 m, liemens ilgis – 23 m, aukštis – 7,2 m – R. M. L. pastaba), kiekvienas sparnas turi ilgiausius dvigubus eleronus, einančius visu sparno pakraščiu. Priekyje – keturi motorai su keturmenčiais propeleriais. Visas lėktuvas dengtas balta banguota skarda. Liepmuo su daugybe langų, su Saint-Dumont tipo vairais – kaip dvi metalinės kambarių didumo dėžės, kurių šonai

Rinkodaros specialistai net anglus gundė skristi *Deruluftu*. Puikus avialinijos plakatą art déco stiliumi.

gali sukinėtis. Priekyje aiškiai užrašyta „Lufthansa, Junkerso firmos G 38, D 2500”.

Prie lėktuvo tuoj subėgo žmonės, ėmė stumdytis, čiupinėti uodegos vairus, net aviatoriai turėjo sudrausti. Važiuklė be galo plati, pagrindiniai ratai didesni už žmogų. Atsidarius duris, padėtais geležiniais laipteliais nusileido keleiviai ir nuėjo stotin. Paskui išlipo pilotai, mechanikai, kapitonas – storas tipingas vokietis – su kuriuo Tėtušėlis netrukus susipažino. Mus pakvietė į vidų pasižiūrėti.

Atsidūrėme ilgame, siaurame tarsi vagone – į kupė padalintame. Kėdės odinės, raudonos ir mėlynos su stipriais diržais prisirišti. Prie langų – baltomis staltiesėmis dengti staliukai, ant kiekvieno po žemėlapių ir flakoniuką su gėlėmis. Laipteliais pasikėlėme į antrą aukštą. Ten – irgi kajutė, be to rūkomasis kambarys ir bufetas. Net nesijauti kaip lėktuve, o kaip traukinyje. Iš ten, pasukę į šoną pamatėm žemą angą, ji ėjo išilgai sparno – ilgas žmogaus aukščio koridorius. Ten dedamas bagažas, matosi visos nerviūros, visokie įtaisymai... Visame lėktuve daugybė visokių užkampėlių, koridoriukų, durelių, durųčių, tiesiog paklusty galima.

Vėl nusileidę laiptais, patekome į valdymo skyrių. Sienos margavo įvairiomis rodyklėmis, lyg laikrodžiais. Norėjau rasti altimetą, bet veltui. Šonuose – du gražūs kambarėliai su langais, kur sėdi po du iš personalo. Pačiame viduryje, aukštai – valdymo ka-

Lietuvos pašto tarnautojai valstybiniu automobiliu atvyko su laišku siunta, keliausiančia iš Kauno Merkur lėktuvu.

muselė ir greitai ištirpo danguje, tuo tarpu didysis lėktuvas dar ilgai buvo matomas...

Vaizdas pro langą – niūrokas

1932 m. avialinija Deruluftas išleido atmintinę ABC des Luftverkehrs, kurią nemokamai dalindavo kiekvienam keleiviui. 44 puslapių lankstinuke (vokiečių, rusų bei anglų kalbomis) buvo paskelbti ne tik skrydžių tvarkaraščiai, atspausdintos šios bendrovės turimų lėktuvų nuotraukos, maršrutiniai žemėlapiai, bet ir aprašyta, ką keleivis skridamas stebės pro langą. Deja, skrydis iš Karaliaučiaus į Daugpilį (skirtingai nuo prашmatnaus lėktuvo vidaus) nepasižymėjo ypatinga romantika ir gražiais vaizdais:

„Maršrutas driekiasi virš plačių ir nuobodžių Rytprūsių žemių, kur dirbamus laukus ir ganyklas keičia užtvėrti plotai, maži durpynai ir platūs slėniai. Dešinėje pusėje galima stebėti Karaliaučiaus-Kauno geležinkelio žemės sankasą, o po 40 minučių skrisime virš Įsrūčio-Tilžės geležinkelio linijos. Dešinėje matosi Georgenburgas, senoji vokiečių ordino pilis, ir už šios tvirtovės – pramoninio Įsrūčio miestelio bokštai. Po 10 minučių kirsime Tilžės-Stalupėnų vienbėgį netoli mažo Pilkalnio miestelio. Netrukus po to keleivis pastebės Lietuvos pasienio miestelį Naumiestį. Lėktuvas skris virš didžiulių miškų ir Kauno apylinkių dirvožemių. Po kelių minučių lėktuvas nusileis Lietuvos sostinės oro uoste. Čia stovės 20 minučių. Pereisite Lietuvos muitinės ir pasų kontroles. Apleidžiant Kauną lėktuvas perskris visą mažą kalvotą šalį: iš pradžių skris virš geležinkelio ruožo link Ukmergės, paskui praskris po mažą Lietuvos miestelį Zarasus, ir vėliau kirs Lietuvos - Latvijos pasienį...” (R. M. L. laisvas vertimas).

Įdomu, jog panašiai pasijutau ir aš, žiūrėdamas pro Aerofloto lėktuvo langą 1977 m. rugpjūtį, kai skridau priešinga kryptimi – iš Vilniaus į Rytų Berlyną. Atrodo, jog po 45 metų tas Rytų Europos landsaftas nepasikeitė – liko toks pats nykus ir pilkas, kaip buvo vaizdžiai aprašytas 1932 m. Derulufto atmintinėje.

Galvota ir apie savas avialinijas

1933 metais, kai S. Darius ir S. Girėnas, nugalėję Atlantą, tragiškai žuvo prie Soldino, Lietuvoje antrą kartą spauda iškėlė krašto reguliarių oro linijų steigimo klausimą. Buvo siūloma įsteigti oro liniją šiuo maršrutu: Kaunas-Klaipėda-Šiauliai-Kaunas. Aviacijos komercijos specialistai sudarė oro linijų steigimo sąmatą. Tačiau vyriausybė dėl lėšų stokos klausimo sprendimą atidėjo.

Tuo tarpu Deruluftas planavo plėstis. 1936 m. bendrovė norėjo orinio susisiekimo liniją, einančią iš Berlyno pro Kauną į Maskvą, susitarus su TSRS valdžia, pratęsti toliau per Irkutską į Tokiją ir Pekiną. Tačiau pablogėjus Vokietijos politiniams santykiams su TSRS, šis klausimas atpuolė. Buvo atlikti tik bandomieji skridimai.

1937 m. orinį susisiekimą per Baltiją perėmė vokiečių Lufthansa. Bendrovės lėktuvai kasdien skrido maršrutu Berlynas-Karaliaučius-Kaunas-Velikije Luki-Maskva, o Lietuvai priėmus Lenkijos ultimatumą, 1938 m. lenkų orinio susisiekimo bendrovė Lot įjungė Lietuvą į savo oro liniją: Varšuva-Vilnius-Kaunas-Ryga-Talinas-Helsinkis.

1938 m. Lietuvos susisiekimo ministerija užsakė Orinio susisiekimo inspekcijai du anglų Percival Q 6 De Havilland firmos keleivinius lėktuvus. Pagal sutartį lėktuvai turėjo būti pastatyti 1938 m. liepos 10 dieną, o rugsėjo 10 d.

turėjo būti atidaryta oro linija Kaunas-Klaipėda. Anglai nupirktus lėktuvus įrengė tik kitų metų pradžioje. 1939 m. birželio 3 d. Kauno oro uoste prie orinio susisiekimo stotelės buvo iškilmingai atidaryta reguliari vidaus oro linija Kaunas-Palanga.

1940 m., Tarybų Sąjungai aneksavus Lietuvą, Orinio susisiekimo inspekcija su visais tarnautojais buvo įjungta į rusų Aeroflotą su centru Maskvoje.

Pasaulis yra knyga, neskraidantis skaito tik pirmą puslapį

Aviacijos istoriko Rainer Göpfert 136 psl. istorinę knygą Deruluft: Die Deutsch-Russische Luftverkehrs AG rekomenduočiau kiekvienam aviacijos mėgėjui. Vien dėl gausybės iliustracijų, net jeigu neskaitote vokiškai, ji verta lietuviškojo paveldo mylėtojo dėmesio. Dėl knygos įsigijimo galite kreipkitės į jos leidėją:

Uwe W. Jack
Editorial staff
Flieger Revue
PPVMEDIEN GmbH
Ehrig-Hahn-Str. 4,
16356 Ahrensfelde
Germany
el-paštas: uwe.jack@fliegerrevue.aero.

Pabaiga

Istorinės nuotraukos ir dokumentai iš Ramundo Mariaus Lapo asmeninio archyvo

Oro erdvę bandė įvaldyti ir ukrainiečių avialinija UKR-WOSDUCHPUT. 1923 m. plakatas.

jutė, kapitono buveinė, o pačiame priekyje – telegrafo kabina. Dveji vairai greita, kad galima būtų pasikeičiant valdyti. Kėdės aukštos, vairaračiai panašūs į automobilio, tik pakelti. Atsisėdau į vieną kėdę, pasukaliojau vairą, pasirodė, kad jis labai klusnus. O juk keturi motorai po 600 AG – 2400 arklio galių, kurias valdo žmogus!

... Apie pusę devynių buvo pranešta, kad tuoj skris. Visi žmonės pasitraukė, kad nenupuštų. Sulipo keleiviai, personalas, įtraukė kopėtelės, uždarė duris. Suūžė dešinysis vidurinis motoras, prabilo kairysis, paskui antrasis dešinysis, antrasis kairysis. Kilo toks užimas tartum visa eskadrilė ruošųsi skristi, visas oras virpėjo, susikalbėti neįmanoma, pakilo didžiausias vėjas, kaip audra, pakilo dulkės, net akmenėliai... Nuriedėjęs toliau, apsisukęs prieš vėją ir suūžęs pilna galia, milžinas pakilo į padangę. Palydintis jį mūsiškis „fiatas“ atrodė lyg

Taip 1926 metais laišakai ir atvirukai keliaudavo oro paštu iš Kauno į Karaliaučius su Deruluftu. Atvirukas adresuotas žyminiam filatelijos parduotuvių savininkui Georg H. Jaeger.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

„Brexit“ derybų gairėse – ir Lietuvos interesai

Briuselis/Vilnius (Prezidentūros info) – Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė dalyvauja Europos Vadovų Taryboje, kur 27 ES šalių lyderiai tariasi dėl gairių deryboms su Jungtine Karalyste, rengiantis šios šalies pasitraukimui iš ES.

Prezidentės teigimu, Jungtinė Karalystė liks svarbia Europos dalimi, net ir nebūdama ES nare. Tai – artima politinė ir ekonominė partnerė, patikima gynybos sąjungininkė, su kuria esame susieti ir tvirtais žmogiškaisiais saitais. Todėl derybose svarbu ir apginti savo interesus, ir rasti naujus sprendimus, leisiančius glaudžiai bendradarbiauti ateityje.

Pagrindinis Lietuvos tikslas – užtikrinti, kad Jungtinei Karalystei pasitraukus iš ES šioje šalyje gyvenantys Lietuvos piliečiai išsaugotų turimas teises ir nebūtų diskriminuojami.

Galimybė laisvai gyventi, mokytis

ir dirbti Jungtinėje Karalystėje panaudojo daugiau nei 3 milijonai europiečių, todėl jų teisių apsauga – yra vienas svarbiausių ES derybinių prioritetų. Šalių vadovai sutarė siekti, kad JK esančių ES piliečių padėtis nepablogėtų.

Derybose su Jungtine Karalyste taip pat bus siekiama užtikrinti, kad jai pasitraukus iš Europos Sąjungos neatsirastų teisinis vakuumas, apsunkinantis sąlygas verslui. JK yra reikšminga Lietuvos eksporto partnerė ir penkta didžiausia pasaulio ekonomika, todėl Lietuvai svarbu išlaikyti glaudžius ekonominius ryšius, apsaugant pamatines ES laisves.

ES lyderiai taip pat pabrėžė, kad derybose sieks tvirtų ir konstruktyvių ateities santykių, kurie apimtų ne tik prekybą, bet ir glaudų bendradarbiavimą gynybos, užsienio, saugumo politikoje, kovoje su tarptautiniu terorizmu.

Premjero nuomonė apie balsavimą internetu

Vilnius (LRT.lt) – Ministras pirmininkas Saulius Skvernelis sakė, kad įvesti balsavimą internetu numčiusi jo Vyriausybė sieks užtikrinti sistemos saugumą.

„Mes tikrai sieksime, kad tokia sistema būtų sukurta. Be abejo, turime vertinti vienus iš pagrindinių dalykų – sistemos patikimumą ir saugumą. Negali būti jokių abejonių, kad galėtų kaž-

kas iš išorės pakeisti mūsų žmonių valią, kuri buvo pareikiama rinkimuose. Matant intervencijas į kitų valstybių rinkimų sistemas, kur net ir nėra elektroninio balsavimo, bet tam tikros grėsmės kyla, mes turime pasiekti ir užtikrinti tokios sistemos sukūrimą, kuri garantuotų absoliutų saugumą. Tai pagrindinis tikslas, ta kryptimi darbuosimės“, – teigė premjeras.

Kurs Lietuvos diplomatinės istorijos ekspoziciją

Vilnius/Kaunas (URM.lt) – Užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius ir Vytauto Didžiojo universiteto rektorius Juozas Augutis pasirašė sutartį dėl ekspozicijos „Lietuvos diplomatinė tarnyba 1918–2018 m.“ steigimo šiame istoriniame pastate.

Tarpukariu šiuose rūmuose posėdžiavo Ministrų kabinetas, vykdavo užsienio šalyse rezidavusių Lietuvos diplomatų konferencijos. Antrame aukšte, Užsienio reikalų ministerijos tarnybiniam bute, kurį laiką gyveno diplomatas, užsienio reikalų ministras Stasys Lozoraitis vyresnysis su šeima.

Ši ekspozicija yra dalis projekto „Diplomatinis Kaunas“, kurio tikslas supažindinti su šimtametės Lietuvos diplomatinės ir valstybingumo istorija. Kartu ekspozicija yra Užsienio reikalų ministerijos dovana Kaunui atėjant 2022 m., kai Kaunas taps Euro-

Pastate, kuriame dirbo prieškarinio Ministrų kabinetas įsikurs diplomatinės istorijos ekspozicija. „Diplomatinis Kaunas“ nuotr.

pos kultūros sostine.

Diplomatinio Kauno era prasidėjo 1918 m. lapkričio 7 dieną, kai čia įsikūrė Lietuvos užsienio reikalų ministerija. Iki 1939 m. Kaune jau veikė 22 užsienio diplomatinės atstovybės. Sovietinės okupacijos metu Užsienio reikalų ministerija vienintelė nenutraukė savo veiklos, Lietuvos diplomatai, dirbdami užsienyje, prisidėjo prie Lietuvos valstybingumo išsaugojimo. Kitais metais bus minimas nenutrūkstamos Lietuvos diplomatinės tarnybos veiklos šimtmetis.

Priešinasi J. Vileišio paminklo vietai

Kaunas (Savivaldybės info) – Architektūros, urbanistikos ir skulptūros ekspertai nepritaria Kauno savivaldybės norui Rotušės aikštėje statyti paminklą burmistrai Jonui Vileišiui ir siūlo jį įkurdinti Laisvės alėjoje.

„J. Vileišis susijęs su tarpukario Kauno kūrimu, su modernia architektūra, su nauju tarpukario miestu, todėl buvo siūloma statyti Laisvės alėjoje arba kažkokiose vietose, susijusiose su Naujamiesčiu“, – sakė Kauno architektūros ir urbanistikos ekspertų tarybos (KAUET) direktorė Jūratė Merkevičienė.

Pasak J. Merkevičienės, priekaištų

pasirinktai paminklo vietai turėjo ir Lietuvos dailininkų sąjunga. KAUET sprendimą kritikavo dėl paminklo meno ryšio su Rotušės aikšte.

Advokatas, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras J. Vileišis tarpukariu ėjo vidaus reikalų, vėliau – finansų ministro pareigas, buvo Lietuvos valstybės atstovu JAV, pretendavo į prezidento postą.

1921–1933 metais būdamas Kauno miesto burmistru per trumpą laiką organizavo kanalizacijos, vandentiekio tinklų tiesimą, sutvarkė susisiekimo problemas, pastatė tiltų, įkūrė mokyklų, visuomeninių organizacijų.

D. Trump ir V. Putinas tarėsi dėl Sirijos

Washingtonas (ELTA) – Antradienį įvykusį JAV prezidento Donald Trump ir Rusijos prezidento Vladimir Putino pokalbį telefonu Baltieji rūmai apibūdino kaip „labai gerą“.

„Prezidentas D. Trump ir prezidentas V. Putinas sutiko, jog kančios Sirijoje tęsiasi pernelyg ilgai ir šalis turi padaryti visa, kad būtų nutrauktas smurtas“, – sakoma Baltųjų rūmų pranešime.

Susitiks Rusijos ir JAV diplomatinės vadovai

Maskva (BNS) – Rusijos užsienio reikalų ministras Sergejus Lavrovas ir JAV valstybės sekretorius Rex Tillerson kitą savaitę – gegužės 10 arba 11 dieną – susitiks Aliaskoje, kur bus rengiamas Arkties viršūnių susitikimas.

S. Lavrovo apsilankymas aštuonių Arkties šalių ministrų susitikime bus pirmoji jo kelionė į Jungtines Valstijas nuo to laiko, kai JAV prezidentu sausį tapo Donald Trump.

Tuo tarpu R. Tillerson lankėsi Rusijoje praėjusį mėnesį. Savo vizito metu

nešime.

Kremliaus tinklalapyje pažymima, jog Rusijos ir JAV vadovai susitarė dirbti, kad būtų sudarytos prielaidos pradėti realų padėties Sirijoje sureguliuojimo procesą. Pokalbio metu buvo svarstoma galimybė sudaryti saugias zonas, kurios padėtų užtikrinti tvirtą taiką.

A. Merkel ir V. Putinas susitikimas – dalykiškas

Sočis (ELTA) – Vokietijos kanclerė Angela Merkel ir Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas po susitikimo Sočyje surengtoje spaudos konferencijoje teigiamai įvertino savo pokalbius. Kanclerė kalbėjo apie „labai intensyvių pasikeitimų nuomonėmis“. „Aš galvoju, kad nors kai kuriais klausimais ir yra didžiulių nesutarimų, kalbėtis reikia“.

Nuomonių skirtumai tapo akiivaizdūs, kai buvo kalbama apie Ukrainą. A. Merkel kaltina Maskvą dėl Krymo aneksijos, šalies suverenumo pažeidimo ir paramos prorusiškiems separatistams. V. Putinas tuo tarpu daro

viską, kad pakenktų vyriausybės Kijeve legitimumui ir susaistytų Rytų Ukrainą su Rusija. Tačiau ir A. Merkel, ir V. Putinas nori laikytis Minsko taikos proceso ir sutaria dėl Vokietijos bei Prancūzijos tarpininkavimo Rusijai ir Ukrainai.

A. Merkel pareiškė išsakyti V. Putinui „skubų prašymą“ daryti viską dėl paliaubų Rytų Ukrainoje. Anot kanclerės, Minsko susitarime įtvirtintos paliaubos yra pagrindinis žingsnis bet kokiam tolesniam suartėjimui tarp konflikto šalių Rytų Ukrainoje.

Vengrai protestavo prieš Rusijos įtaką

Budapeštas (BNS) – Tūkstančiai vengrų gegužės 1 dieną Budapešte dalyvavo eitynėse, skandavo šūkį „Europa – ne Maskva“, demonstravo palaikymą Europos Sąjungai ir protestavo prieš premjerą Viktorą Orbaną, kaltindami jį pernelyg artimais ryšiais su Rusija.

Oponentai kaltina V. Orbaną, kad jis stengiasi palaikyti glaudžius ryšius su Rusijos prezidentu Vladimiru Putinu, kuris per pastaruosius trejus metus dukart lankėsi Budapešte.

Eitynėse dalyvavo apie 10 tūkst. žmonių. Protestuotojai nešė ES vėliavas, o eidami pro Rusijos ambasadą skandavo prieš Maskvą nukreiptus šūkius.

Vengrijos vyriausybės vadovas gyrė Rusijos pavyzdį ir sakė norįs to-

Tūkstančiai žmonių protestavo prieš Rusijos įtakos augimą Vengrijoje. The Budapest Beacon nuotr.

kią tvarką sukurti savo šalyje.

Teisių gynimo aktyvistai tvirtina, kad V. Orbanas perėmė kai kuriuos V. Putino metodus, imdamasis griežtų priemonių prieš nepriklausomas institucijas, nevyriausybinės organizacijos ir žiniasklaidos laisvę.

Kinija įspėja JAV dėl Pietų Korėjos

Pekinas (BNS) – Kinija paragino nedelsiant nutraukti prieštarą vertinamos amerikietiškos priešraketinės gynybos sistemos dislokavimą, Washingtonui patvirtinus, kad šis skydas jau pradėjo veikti Pietų Korėjoje.

„Kinijos pozicija visiškai aiški ir tvirta. Pasisakome prieš THAAD sistemos dislokavimą (Pietų Korėjoje) ir raginame šalį nedelsiant nutraukti dislokavimą“, – įprastoje spaudos konferencijoje sakė Kinijos užsienio reikalų ministerijos atstovas Geng Shuang.

„Ryžtingai imsimės būtinų priemonių savo interesams apginti“, – pridūrė jis.

Washingtonas ir Seulas sutarė dėl Didžiausio aukščio oro erdvės gynybos sistemos (Terminal High Altitude Air Defense, THAAD) dislokavimo Pietų Korėjoje pernai liepą, siekdami neutralizuoti Pchenjano raketų kelią grėsmę. Šiaurės Korėja nepaiso jai paskelbtų kelių Jungtinių Tautų sankcijų paketų ir sparčiai vysto savo balistinių raketų programą.

VERSLO NAUJIENOS

Kaip motyvuoti nemotyvuotus darbuotojus

Motyvuoti nemotyvuotus darbuotojus nėra taip jau sudėtinga. WordPress nuotr.

Dauguma organizacijų susiduria su problema ir klausimu – kaip dar motyvuoti darbuotojus? Vadovams reiktų susimąstyti, koks jų vaidmuo darbuotojų motyvacijoje.

Darbuotojus motyvuoja tiesioginiai vadovai, jie turi sukurti motyvuojančią aplinką. Deja, bet vis dar daug vadovų yra įsitikinę, kad darbuotojų išlaikymas yra susijęs tik su pinigais, atlyginimo priedais ir socialinėmis garantijomis. Tačiau, be tinkamo atlyginimo, darbuotojai ne mažiau nori įdomaus ir reikšmingo darbo, galimybės mokytis ir tobulėti, malonių bendradarbių, pripažinimo ir pagarbos, gero vadovo”, – sako Birutė Ruplytė, ISM Executive School vyr. konsultantė.

Darbuotojų motyvacija nuolat keičiasi, ir nereikia tikėtis, kad su aukšta motyvacija prieš metus pradėjęs dirbti naujas darbuotojas visus tuos metus dirba su ta pačia motyvacija. O vadovai nori, kad jų samdomi darbuotojai būtų entuziastingi ir energingi tiek savo darbo, tiek kolegų ir visos organizacijos atžvilgiu, darytų daugiau, nei sutarta, ir tuo didžiuotųsi. Tai yra, jie nori, kad vadovai būtų išitraukę. O vienas iš darbuotojų išitraukimo veiksnių – komunikacija.

Paklauskite, kas laiko

Vadovai linkę skųstis, kad jau nežino, kaip motyvuoti nemotyvuotus darbuotojus, ir nustebinti tuos, kuriems sukurta esą ideali motyvacinė aplinka, tačiau retas kuris klausia darbuotojų, kas juos laiko toje organizacijoje.

„Vadovai dažniausiai to neklausia, nes bijo, kad po tokio klausimo darbuotojai pradės apie tai galvoti, kad paprašys pakelti atlyginimą arba papaukštinti pareigose, arba tiesiog neturi laiko, nes yra svarbesnių dalykų”, – sako B. Ruplytė.

Galima paklausti: ko reikia, kad diena būtų gera, ką aš galiu padaryti, kad darbas jums teiktų didesnę pasitenkinimą, ką aš galiu padaryti, kad padėčiau jums siekti karjeros tikslų, ar jums pakanka gaunamo pripažinimo, ką galiu padaryti, kad išlaikyčiau jus šiame darbe ir pan.

„Darbuotojo motyvavimas ir iš-

laikymas yra individualus, o ne grupinis užsiėmimas”, – atkreipia dėmesį B. Ruplytė.

Dažnai galvojama, kad jų darbuotojus motyvuoja tie patys dalykai, kaip ir juos. Darbuotojams svarbiausi dalykai darbe yra įvertinimas, įtraukimas į reikalus ir pagalba iškilus asmeninėms problemoms. O vadovai šiuos dalykus nustumia kaip mažiausiai reikšmingus ir į pirmas tris vienas iškelia gerą atlyginimą, saugumą darbe, karjerą. Antra klaida – vadovai pasiduoda stereotipams apie darbuotojus ir tai trukdo jiems taikyti skirtingus motyvavimo būdus tiems patiems darbuotojams. Trečia, pamiršta apie individualių žmonių skirtumus taikydami motyvacines sistemas. Ir ketvirta, nekreipia dėmesio į tai, kad darbuotojų motyvacija laikui bėgant keičiasi.

Kai sunku nustebinti

Nemotyvuotus ir „permotyvuotus” darbuotojus galima priskirti tai pačiai grupei, nes ir vienus, ir kitus nustebinti yra labai sunku. Tačiau tai galima padaryti laikantis keturių paprastų veiksčių.

Pirma, pagarba ir įvertinimas. „Darbuotojams komplimentų tik už darbinius pasiekimus negana, ir čia galima pasitelkti įvertinimą už asmenines savybes”, – sako ji.

Antra, pagerintas darbo ir asmeninio gyvenimo balansas. Trečia, pažadų tesėjimas organizacijoje. „Niekas turbūt labiau nemažina motyvacijos kaip pažadų netesėjimas. Įsitinkite, kad galite išpildyti pažadus, o jeigu ne, iš karto informuokite darbuotoją ir paaiškinkite kodėl”, – pataria B. Ruplytė.

Ketvirta, puoselėti principą „mažos dovanėlės stiprina draugystę”. O tai reiškia, kad tokie dalykai kaip darbuotojų pavaišinimas pietumis, laisva apranga penktadieniais ar ranka parašyta padėka, yra ypač svarbu tiems darbuotojams, kurie atlieka palaikymo funkciją organizacijoje.

„Negalime motyvuoti kito žmogaus, bet galime sukurti aplinką, kurioje žmonės motyvuos patys save. Visi darbuotojai turi motyvaciją”, – pažymi B. Ruplytė.

Jolita Mažeikienė „Verslo žinios”

Nekilnojamasis turtas Vilniuje toliau brangsta

Pastaruoju metu nuolat augančios būsto kainos tendencingai didės ir toliau, tačiau didelė pasiūla neleis joms kilti greitai ir aukštai, sako nekilnojamojo turto pardavimo ekspertas, Lietuvos nekilnojamojo turto agentūrų asociacijos (LNTAA) valdybos narys Mantas Mikočiūnas.

Graibsto naujus, vidutinės klasės butus

NT agentūros „Capital” duomenimis, naujų butų kainos Vilniuje pirmąjį šių metų ketvirtį, palyginus su tuo pačiu laikotarpiu pernai, kilo 4-6 proc. Nors susidomėjimas nauja statyba auga, pabrango senesnės statybos butai. 2017 m. I ketv. dviejų kambarių 1965–2000 m. statybos buto kaina Vilniuje pakilo daugiau nei 13 proc., palyginus su analogišku laikotarpiu pernai, rašoma pranešime žiniasklaidai.

„Naujos statybos butų pasiūla Vilniuje išlieka stabili – apie 3600 naujų butų per ketvirtį. Labiausiai „ant bangos” dabar vidutinės klasės butai, jų kvadratinio metro kaina šiuo metu vidutiniškai siekia 1800 eurų. Dažniausiai vidutinės klasės butus renkasi investuotojai ir jaunos šeimos”, – sako M. Mikočiūnas.

Šių metų pradžioje rinka suaktyvėjo, padidėjo konkurencingų, t. y. už panašią kainą siūlomų objektų pasiūla,

tad atsirado daugiau galimybių rinktis.

NT brango visoje Europoje

Naujausi „Eurostat” duomenys rodo, kad 2016 m. NT kainos didėjo visose Europos Sąjungos šalyse. Lietuvoje paskutinį 2016 m. ketvirtį jos pakilo 1,8 proc., lyginant su ankstesniu ketvirčiu.

Būsto kainų pokyčiai visose Baltijos šalyse išlieka panašūs, stipriai neįsiskiria ir iš bendros situacijos Europoje. Lietuvoje vidutinė buto kvadratinio metro kaina siekia apie 1400 EUR/m².

O kas ateityje?

„Artimiausiu metu, sostinėje labiausiai tikimasi pagyvėjimo parduodant individualius namus. Nežymiai atsilieka nauja statyba bei butai senamiestyje. Kaune labiausiai tikimasi suaktyvėjimo naujos statybos rinkoje ir senamiestyje. Kitur turėtų pagyvėti senos statybos butų ir individualių namų pardavimai”, – sako LNTAA valdybos narys.

Pastebima, kad senos statybos butai parduodami kur kas greičiau, jei juose atliktas kokybiškas remontas. Vis dėlto svarbu nepersistengti, investuojant į parduodamo buto atnaujinimą.

Delfi.lt

Butai ir namai brangsta ir neketina sustoti.

Aruodas.lt nuotr.

Kinai ragaus lietuvišką jautieną

Lietuvoje viešintys Kinijos ekspertai vertins Lietuvos mėsos perdirbimo įmonių veiklą ir jų kontrolės sistemą, taip pat aptars lietuviškos jautienos eksporto į Kiniją galimybes.

„Tai jau trečiasis Kinijos ekspertų vizitas Lietuvoje. Dviejų ankstesnių vizitų metu buvo vertintos ir derintos pieno produktų ir gyvūnų galvijų eksportui būtinos procedūros. (...) Tikimės, kad šalies jautienos gamintojams atsivers dar viena labai reikšminga rinka”, – sakė laikinasis Valskybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (VMVT) vadovas Deividas Kliučinskas.

Kinijos generalinės kokybės priežiūros ir karantino administracijos delegacijos vizito metu ekspertai vertins gyvūnų sveikatos ir gerovės, pavojingų užkrečiamųjų ligų kontrolę. Planuojama aptarti ir protokolo dėl šviežios jautienos eksporto į Kiniją pasirašymo sąlygas.

Kinijos rinka yra labai svarbi Lietuvai, kuri po 2014 metų rugpjūtį Rusijos paskelbto maisto produktų embargo prarado labai pelningą rinką, kur šalies pienininkai eksportavo apie 20–40 proc. produkcijos.

BNS

JAV įmonė „Hollister” statys gamyklą Kaune

Pasaulinė medicininės įrangos gamintoja ir paslaugų teikėja „Hollister” steigis gamybos kompleksą Kauno regione. Jungtinių Amerikos Valstijų bendrovė į naują gamyklą per ketverius metus planuoja investuoti apie 50 mln. eurų ir sukurti apie 300 darbo vietų. Naujoji gamykla padės patenkinti augančią bendrovės produkcijos paklausą Europoje.

Lietuva pasirinkta dėl aukštos mūsų šalies specialistų kvalifikacijos ir dėl jų požiūrio į darbą.

1921 metais įkurta bendrovė „Hol-

lister” yra viena iš trijų didžiausių pasaulio stomos priežiūros, šalinimo sistemos sutrikimus lengvinančių priemonių gamintojų, ji taip pat siūlo ir intensyvios terapijos bei žaizdų priežiūros įrangą.

Ilinojaus valstijoje įsikūrusi kompanija turi gamybos ir platinimo padalinius trijuose žemynuose, biuras daugiau nei 25 pasaulio šalyse ir tiekia produkciją į daugiau nei 80 rinkų.

ELTA

Euro ir kitų valiutų santykiai (2017 metų gegužės 3 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,92 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,69 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,67 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,18 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,63 €

SVEIKATA

Alergija. Kaip sumažinti jos požymius?

GYD. ONA RADZEVIČIENĖ

Alergija – dažnai pasireiškiantis negalavimas. Ypač šiuo metu, kai sprogssta medžiai ir krūmai, pradeda žydėti gėlės, žmonės pradeda varginti sezoninė alergija. Ji paliečia net 50 mln. Amerikos gyventojų.

Šiame straipsnyje nenagrinėsime sezoninės alergijos, bet rasite žinių apie tai, kas yra alergija, jos atsiradimo priežastys, kuo ji pasireiškia ir kaip sumažinti alergijos požymius natūraliomis priemonėmis.

Kas yra alergija?

Alergija yra padidintas imuninės sistemos atsakas į žmogui nekenksmingas medžiagas. Alergija išsukia organizmo atsaką žmonėms susidūrus su įprastoje aplinkoje esančiomis dalelėmis, tokiomis, kaip namų dulkių erkutės, gyvūnų pleiskanos, pelėsiai, žiedadulkės. Šios dalelės yra vadinamos alergenais. Alergenais gali būti ne tik namų aplinkoje ar gamtoje randamos dalelės, bet ir maisto produktai, tokie, kaip kiaušiniai, riešutai. Organizmo imuninė sistema juos atpažįsta kaip įsibrovėlius ir pradeda gaminti specialius baltymus – imunoglobulinus E (Ig E) – antikūnius, kurie sąveikaudami su alergenais sukelia alerginį uždegimą.

Alergijos išsivystymo priežastys

Yra daug priežasčių, kurios gali sukelti alergijos išsivystymą, bet kodėl vieniems asmenims ji išsivysto, o kitiems – ne, net ir mokslininkai negali tiksliai paaiškinti. Yra teigiama, kad kiekvienas organizmas yra skirtingas, tai ir alergijos išsivystymo priežastys ir mechanizmas yra skirtingi. Yra teorijų, aiškinančių, kad alergijos atsiradimą gali išsukti aplinkoje esančios cheminės medžiagos, įvairūs toksinai, per didelis vartotų antibiotikų kiekis, per daug sterili vaikystė, pasikeitimas maisto pramonėje (naudojimas įvairių cheminių priedų, konservantų bei skonio stipriklių gali sukelti vidaus organų uždegimus bei maistinių medžiagų trūkumą).

Alergijai išsivystyti turi reikšmės ir genetinis faktorius. Vaikų, kurių tėvai serga alergija, imuninė sistema daug jautriau reaguoja į įvairius dirgiklius.

Imuninės sistemos stovis priklauso nuo to, ką mes valgome, kadangi net 70 proc. imuninės sistemos elementų randama virškinimo sistemoje.

Aplinkos apsaugos darbo grupės (angl. Environmental Working Group) atliktų tyrimų išvados teigia, kad daug alergijų sukelia liepsną slopinančios medžiagos (angl. flame retardants), kurių yra gausu telefonuose, televizoriuose, kilimuose, balduose bei žaisluose.

Kas būdinga alergijai?

Alergija sutrikdo normalų gyvensimo ritmą, sukelia daugybę nepatogumų tiek vaikams, tiek suaugusiems. Prasidėjusi alerginė reakcija sukelia visą eilę rimtų sveikatos sutrikimų bei

negalavimų, tokių kaip varvanti nosis, čiaudulys, ašarojimas, dusulys, alerginiai bėrimai. Moksliniais tyrimais įrodyta, kad alergijos požymiai neigiamai veikia asmens gyvenimo kokybę: sutrikdo miegą, aktyvią veiklą, žmogus tampa nedarbingas, mokiniams sutrinka gebėjimas įsisavinti žinias.

Kartais požymiai būna nepašalinami ir alergijai būdingus požymius. Žmonės jaučia nuovargį, raumenų skausmus, miego sutrikimus, įvairių organų uždegimus.

Tyrimų duomenimis alergija sukelia šiuos nepatogumus:

- *miegas sutrinka apie 77 proc. asmenų, beveik pusė jų skundžiasi, kad miegui trukdo alerginė sloga;
- *nuolatinį nuovargį jaučia 46 proc. žmonių, 42 proc. jaučia mažesnę darbingumą;
- *65 proc. teigia, kad alergija sutrikdo jų sportinį aktyvumą;
- *23 proc. žmonių negali laikyti naminių gyvūnėlių;
- *51 proc. asmenų, sergančių alergine sloga, skundžiasi galvos skausmais.

Kaip be vaistų sumažinti alergijos požymius?

Yra daug natūralių priemonių, kaip stiprinti imuninę sistemą ir mažinti alergijos požymius. Alergiją mažina kai kurie maisto produktai:

- *uogos, citrinos, brokoliai, žaliapėdės daržovės, kuriose gausu vitamino C. Vit. C yra natūralus priešalerginis produktas;
- *chlorofilu turtingi pavasariniai žalumynai, tokie kaip rėžiukai (angl. watercress), gražgarstė (angl. arugula), lapiniai kopūstai (angl. kale), špinatai, o taip pat karčiosios pavasarinės daržovės, tokios, kaip sparagai, ridikėliai, artišokai. Jie pasižymi priešuždegiminėmis savybėmis, valo kepenis ir neleidžia alergenai patekti į organizmą;
- *svogūnai, kopūstai, obuoliai. Juose randamas flavonoidas *quercetin* sutrikdo alergijai išsivystyti;
- *probiotikai (gerosios bakterijos) stiprina imuninę sistemą, naikina alergenų ir blogąsias žarnyno bakterijas;
- *imbiero, dilgėlių ir pienui arbatos veikia ne tik antihistaminškai (t. y. mažina alergijos požymius), bet ir valo organizmą;
- *riebios žuvys, tokios kaip lašiša, sardinės, taip pat linų sėmenys, *chia* sėklos, graikiški riešutai. Juose esanti omega-3 riebalinė rūgštis pasižymi priešuždegimišku veikimu ir mažina alerginius požymius.

Siūloma vengti maisto, skatinančio uždegimus. Tai pieno produktai, kviečiai, išvalyti angliavandeniai ir cukrus.

Kokias priemones alergijos sumažinimui siūloma taikyti buityje?

- *Atėjus į namus siūloma nusiauti batus.
- *Atėjus iš lauko, nusimaudyti po dušu.
- *Patalpų orui valyti naudoti priešalerginius HEPA filtrus.
- *Druskinių tirpalų „Neti“ puode-

Alergenais gali būti ne tik namų aplinkoje ar gamtoje randamos dalelės, bet ir maisto produktai. Pixabay.com nuotr.

lio pagalba praplauti nosies sinusus. Taip išplausite žiedadulkes iš nosies ertmių ir sumažinsite alergiją.

*Naudoti dulkių siurblius su HEPA filtru.

*Vengti elektroninių prietaisų, kuriuose yra liepsną malšinančios cheminės medžiagos, tokios kaip *polybrominated diphenyl ethers* (paskutiniu metu prietaisais su tokiomis medžiagomis nebeprekiaujama).

*Naudoti tik natūralių pluoštų audinius.

*Nenaudoti sintetinių valymo priemonių, dulkes valyti drėgnomis pašluostėmis.

*Vengti pesticidų (t. y. priemonių kovoti su piktžolėmis, kenkėjais ir parazitais).

Laikydami šiuo patarimų galite sumažinti alergijos požymius ir pasijusite geriau bei sveikiau.

Paruošta remiantis: „Chicago Tribune“ Health and Family, www.imunoterapija.com

ATLANTIC
ExpressCorp.

SIUNTINIAI Į VISĄ
EUROPOS SĄJUNGĄ

Ukraina, Baltarusija,
Moldova, Rusija

Greičiausi
pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai
apdrausta \$100

Siūlome automobilių
gabenimą į visas pasaulio
šalis, automobilių pirkimą
iš visų JAV aukcionų,
asmens turto
perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Euros Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigalkščiu Užeiga
6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyna
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankevičienė
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

Pasidalinkite nuomone
facebook

www.facebook.com/draugolaikrastis

Pasidalinkite nuomone
facebook

www.facebook.com/draugolaikrastis

MANO VIRTUVĖ

Vienas garsus kulinaras nustebino visus savo kūrybiniais bandymams išsirinkęs ...svogūną. Jis įrodė, kad ir iš kukliausios daržovės galima pagaminti puikių patiekalų. Šių receptų centre – paprastas keptas burokėlis.

Barščiai iš keptų burokėlių

Reikės:
1 poro
5–6 burokėlių
1 svogūno
2 salierų stiebų
2–3 arb. šaukštelių citrinos sulčių
saujelės smulkintų krapų
1/2 puodelio riebios grietinės
5 kvapniųjų pipirų grūdelių
4 puodelių vandens
šviežiai maltų juodųjų pipirų
jūros druskos

Gabalėliais supjaustyti porą, svogūną, salierą, užpilti šaltu vandeniu, įmesti kvapniųjų pipirų ir išvirti sultinį.

Burokėlius kruopščiai nuplauti, nulupti, supjaustyti 2–5 mm storio griežinėliais ir vienu sluoksniu sudėti į kepimo skardą.

Druską sugrūsti su juodaisiais pipirais ir šiuo mišiniu pabarstyti burokėlius. Dėti skardą į orkaitę ir 190 C (375 F) temperatūroje kepti 25–30 min., kol burokėliai iškeps.

Į išvirtą sultinį įpilti citrinų sulčių, įberti krapų, druskos, pipirų.

Iškeptus burokėlius supjaustyti plonais šiaudeliais, sudėti į sriubos lėkštes, užpilti sultiniu ir įdėti grietinės. Patiekti su česnakiniais skrebučiais (česnakų įtrintos ir svieste ar aliejuje apkepintomis duonos riekelėmis).

Salotos su keptais burokėliais

Reikės:
burokėlių
šviežių čiobrelių
aliejaus
druskos, pipirų
ožkos sūrio
salotų mišinio

Padažui:
puodelio mėtų
1 arb. šaukštelių medaus
2–3 šaukštų portveino
2–3 šaukštų aliejaus
smulkintų čiobrelių
druskos, pipirų.

Burokėlius gerai nuplauti, nulupti, pabarstyti šviežiais čiobreliais, druska, pipirais, pašlakstyti aliejumi. Įsukti kiekvieną atskirai į foliją ir kepti 180 C (350 F) apie 45 min. (trukmė priklauso nuo burokėlių dydžio).

Iškepti burokėlius šiek tiek atvėsinti, supjaustyti plonomis riekutėmis ir sudėti ratu į didelę lėkštę.

Ant viršaus uždėti riekutėmis pjaustytą ožkos sūrį. Pabarstyti salotų lapeliais.

Paruošti padažą. Sumaišyti medų su portveinu, sudėti žoleles ir prieskonius, įpilti aliejaus ir vėl išmaišyti. Paruoštu padažu pašlakstyti salotas.

Skanaus!
Jūsų Indrė

Skaitykite www.draugas.org
4545 W 63 Street, Chicago, IL 60629
773-585-9500

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PUSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

SIŪLO DARBĄ

„Gintaro“ vasarvietė Union Pier,
MI, vasaros sezonui ieško vyro ūkio
darbams. Apgyvendiname. Darbą
pradėti kuo greičiau.
Tel. 269-469-3298

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

IŠNUOMOJA

Hickory Hills, IL, nuo gegužės
15 d. išnuomojamas 2 mieg. 1
vonios butas.
Tel. 708-839-5869

Skaitykite
„Draugą“ greičiau!
www.draugas.org

„Kazys Bradūnas. Archyvai“

Archyvinis leidinys

Sudarytoja ir teksto autorė – Virginija Babonaitė-Paplauskienė

Kaunas, Maironio lietuvių literatūros
muziejus, 2016 m., 279 psl.

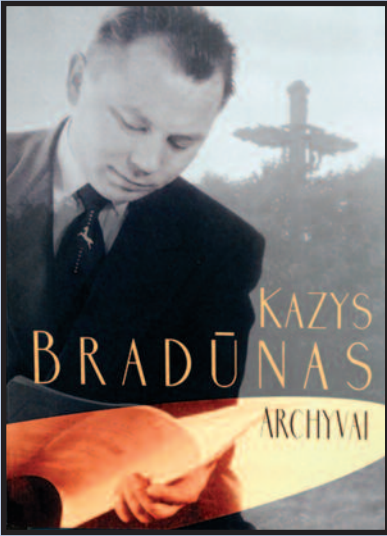
Šioje gausiai iliustruotoje knygoje Virginija Babonaitė-Paplauskienė, Maironio muziejaus Išeivijos literatūros skyriaus vedėja, sutelkė medžiagą, parinktą iš muziejuje saugomo Kazio Bradūno archyvinio rinkinio. Knygoje taip pat skelbiama nauja medžiaga, kurią pateikė Bradūno dukros Elena ir Lionė. Knyga vaizdžiai atskleidžia Kazio Bradūno gyvenimą ir kūrybą. Knygos skyreliai: Lietuva (1917–1944); Vokietija (1944–1949); Amerika (1949–1992); Lietuva (1992–2009); Kūryba. Kiekvieno skyrelio pradžioje – išsami Virginijos Paplauskienės parašyta įžanga. Knyga iliustruota poeto, jo šeimos, jo bendraamžių nuotraukomis. Knygoje atspausdinti poeto sukurtų eilėraščių rankraščių pavyzdžiai, jo laišakai, poezijos rinkinių viršelių atvaizdai. Knyga yra kartu ir Kazio Bradūno kartos, išeivių rašytojų, kultūrininkų veiklos istorija.

Knygą „Kazys Bradūnas. Archyvai“ galite įsigyti
„Draugo“ knygynėlyje.

Kaina – 20 dol.

(Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9,25 proc.,
persiuntimas paštu – 5 dol.)

Teiraukitės tel. 773-585-9500

Prisimintas garbės konsulas J. Jurgutis

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

*Kai keliais Žemaitijosėjau,
Pajutau, koks gyvenimas trumpas.
Kasdienybės varguose skendau,
Bet žinau, kad mes dangui sukurti.*

(Kun. Vito Kaknevičiaus eilės, 2003 m.)

Sekmadienį, balandžio 30 d., nors lijo lietų ir atrodė, kad dangus prakiuro, žmonės rinkosi į Dievo Apvaizdos lietuvių parapiją Southfield, MI, kur šv. Mišios buvo aukojamos a.a. Lietuvos Respublikos garbės konsulo Michigano valstijoje Jurgio Jurgučio dešimties metų mirties sukakčiai paminėti. Velionis akis amžinai užmerkė 2007 m. balandžio 30 d. Henry Ford ligoninėje Detroit, MI.

Šv. Mišias aukėjo svečias kunigas Thomas Puzio. Šv. Raštą skaitė velionio sūnus Paulius Jurgutis ir žentas Valdas Piestys. Tikinčiųjų maldas skaitė Kastytis Giedraitis. Auką prie altoriaus nešė P. Jurgutis ir V. Piestys. O jų vaikučiai, velionio anūikai Aras, Gintas Sigita, Darius, Neringa ir Vasara, nešė po gėlių puokštelę. Mišių metu giedojo Velionio duktė Asta Jurgutytė-Piestienė. Vargonavo Rita Giedraitienė. Ypač gražiai skambėjo „Marijos varpelis“, prie kurios prisijungė Regina Puškorienė. Duetą „Pia Jesu“ giedojo A. Jurgutytė ir R. Giedraitienė. Mišiose dalyvavo arti šimto žmonių.

Po šv. Mišių šeima, parapijiečiai, draugai bei pažįstami susirinko parapijos kultūros centro svetainėje pietums, kuriuos paruošė nuolatinė parapijos šeimninė Regina Greenhalgh. O šiam ypatingam prisiminimui Elena Alkuvienė iškepė „Napoleoną“. Valentina Rauckienė papuošė stalus pavasario žiedais – mėlynais vilkdalgiais ir baltomis tulpėmis – ežero ir dangaus spalvomis, kurias mėgo J. Jurgutis.

Nueitas gyvenimo kelias

Jurgis Jurgutis gimė 1936 m. Varniuose, Žemaitijoje. 1944 m. Jurgučių šeima, kaip ir daugelis lietuvių, prasidėjus Antrajam pasauliniui karui ir po ilgesnio klajojimo karui baigiantis, atsidūrė Bavarijoje, Regensburge. Pasibaigus karui Jurgučių šeima buvo apgyvendinta pabėgėlių stovykloje. Jurgio tėvelis Kostas Jurgutis mokytojavo lietuviškoje gimnazijoje. Po kiek laiko prasidėjo emigracija į JAV, Kanadą, Belgiją. 1949 m. Jurgučių šeima, J. Jurgučio tėvo brolio iškviesta, atvyko į JAV, Detroito miestą. Jo tėveliai gavo darbus „General Motors“ gamykloje. Jurgis 1954 m. baigė McKenzie gimnaziją. Tais pačiais metais įstojo į Wayne valstybinę universitetą Detroit, bet netrukus, prasidėjus Korėjos karui, buvo pašauktas tarnauti į kariuomenę. Jurgis tarnavo Havajuose, komunikacijos dalinyje. Grįžęs baigė Wayne valstybinę universitetą, apgynė magistro laipsnį pramonės inžinerijos ir administravimo srityse. Gavo darbą „Ford“ kompanijoje. Jo viršininkai greit pastebėjo J. Jurgučio gabumus, ir jo pareigos darėsi vis atsakingesnės. Buvo paskirtas vadovauti naujų projektų ir sutarčių ruošimui. Jam teko dirbti ne tik JAV, bet ir Europoje, Brazilijoje, Meksikoje ir Japonijoje, vadovaujant naujų „Ford“ gamyklų statyboms ir organizuojant „Ford“ korporacijos aptarnavimo įstaigas. 1990 m. J. Jurgutis buvo paskirtas vadovauti „Ford“ korporacijos „service division“, kur dirbo apie 1 300 tarnautojų. Skyrius buvo atsakingas už 300 000 įvairių automobilių aprūpinimą detalėmis ir jų paskirstymą įmonėms-partnerėms.

J. Jurgutis nepamiršo savo tautiečių. Įdarbino nemažą būrį lietuvių. Prieš išeidamas į pensiją 1995 m. buvo Brownstown „Ford“ atsarginių dalių fabriko vadovinis. Apdovanotas aukščiausiu „Ford“ korporacijos žymeniu. Išėjęs į pensiją J. Jurgutis dirbo įvairių kompanijų konsultantu administravimo srityje. Jis buvo „American Society of Quality Control“ ir „Society of Automotive Engineers“ narys. Gerai kalbėjo ir vokiškai.

1958 m. Dainavos stovykloje (Manchester, MI), Jurgis Jurgutis sutiko ir pamilo savo būsimąją žmoną Danguolę Šeputaitę. Abu veikė akademikų skautų organizacijoje. 1959 m. susituokė Šv. Antano lietuvių bažnyčioje, Detroit. Danguolė ir Jurgis Jurgučiai užaugino du vaikus – Astą ir Paulių. Abu vaikai buvo pakrikštyti Šv. Antano bažnyčioje, užaugo ir sukūrė savo šeimas – Asta su išrinktuoju Valdu

Jurgis Jurgutis savo raštinėje Ford-Brownstown, MI.

Piesčiu, o Paulius – su išrinktąja Vilija.

Savo laisvalaikį J. Jurgutis skyrė ir lietuviškai visuomeninei veiklai. Daug metų buvo Detroito skautų Baltijos tunto tuntininkas. 1979–1983 m. buvo skautininkas. Aktyvus Dievo Apvaizdos parapijos narys. Buvo parapijos tarybos pirmininkas, ėjo ir kitas pareigas. Priklausė Amerikos lietuvių respublikonų federacijai. Abu su žmona buvo uolūs Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos nariai, rėmė lietuvišką veiklą ir įvairias organizacijas.

J. Jurgučiu Lietuvos ir tautiškumas buvo tiltas, kuris jungia ir ant kurio susitinka išblaškyti tautiečiai. Jis buvo pastebėtas ir įvertintas Lietuvos Respublikos. 2001 m. paskirtas garbės konsulu atstovauti Lietuvai Michigano valstijoje. J. Jurgutis įdėjo daug

darbo, energijos ir pastangų, kad Lietuva būtų priimta į NATO ir Europos Sąjungą. Jis stengėsi užmegzti partnerystę tarp Lietuvos ir JAV įmonių autopramonės srityje.

Jurgis Jurgutis buvo lietuviškai ištikimas, draugiškas ir dvasingas, rasdavo gerų savybių kiekviename žmoguje. Kiekviename matė bičiulį, tiesę pagalbos ranką. Ypač naujai atvykusiems tautiečiams. J. Jurgutis buvo visuomenės veikėjas, besirūpinantis lietuvių kultūra, mokymusi ir ypač – Nepriklausomybės įtvirtinimu Lietuvoje. Jurgis Jurgutis buvo tikrai nuostabi asmenybė ir dėl to turime pagarbiai jį prisiminti bei nulenkti galvas už jo gerą širdį, kuria jis dosniai dalijosi su visais.

Šių eilučių autorė gerbiama garbės konsulą J. Jurgutį prisimena kaip švelnų, ramaus būdo, giliai humanišką ir gero humoro nestokojantį žmogų. Jis aplankydavo buvusią Šv. Antano parapiją ir dalyvaudavo įvairiuose renginiuose. J. Jurgutis gražiai bendravo su tuometiniu klebonu kun. Alfonsu Babonu. Kai reikėjo paskaitininko įvairioms šventėms ar progoms, J. Jurgutis visuomet mielai sutikdavo pakalbėti ar paskaityti paskaitą.

J. Jurgučiu Lietuvos buvo brangi, jis karštai mylėjo savo gimtąją šalį ir jos žmones. Bet kurį jam patiktą projektą atlikdavo su meile širdyje, šypsena akyse ir su kaupu, ir su kaupu! J. Jurgutis buvo Tėvynės Lietuvos patriotas! Jis ir žmona Danguolė nuolat rėmė Lietuvos vyčių organizacijos buvusį padalinį „Pagalba Lietuvai“ (Aid to Lithuania, Inc.).

Dievo Apvaizdos parapijos kultūros salėje buvo paruoštas stendas su nuotraukomis iš Jurgio Jurgučio gyvenimo – su šeimos nariais, skautais bei draugais.

Pasiilgome Jūsų švelnių žodžių, geros širdies ir meilės kupinų, spindinčių akių bei šypsenos. Ilsėkis ramybėje, mielas ir brangus vyre, tėveli, seneli, uošvi, broli, svaini, Lietuvos patriote, garbės konsule Jurgi Jurguti!

Giliam nuliūdime liko žmona dailininkė Danguolė Jurgutienė, dukra ir žentas, Asta ir Valdas Piesčiai, jų vaikučiai dvynukai Aras ir Gintas bei sūnus ir marti, Paulius ir Vilija Jurgučiai, iš San Francisco, California, su savo vaikais Sigita, Dariumi, Neringa ir Vasara bei giminės JAV ir Lietuvoje.

Vakaras A. J. Greimo ir K. Bradūno atminimui

Rašytojų klube – „Varpų“ 75-mečio vakaras.

50-asis „Varpų“ premijos laureatas – rašytojas Rimantas Vanagas.

Gegužės 3 dieną, trečiądienį, Rašytojų klube Vilniuje įvyko „Varpų“ 75-mečio vakaras, skirtas almanacho sudarytojui Algirdui Julijui Greimui bei pirmųjų „Varpų“ autoriui Kaziui Bradūnui. Programoje – literatūros almanacho „Varpai/35 – 36“ sutiktuvės bei literatūrinės „Varpų“ premijos 50-ojo laureato pagerbimas. Jubiliejiniui „Varpų“ premijos laureatu paskelbtas rašytojas, žurnalistas, redaktorius ir vertėjas Rimantas Vanagas.

ELTA

Argentinios lietuviai – nesnaudžia

Parodos atidaryme muzikavo studentė iš Lietuvos Emilija Salomėja Pakalnytė.

Balandžio 21 d. Berisso miesto (Argentina) Dailės mokyklos patalpoje įvyko kultūros parodos „Lietuvių išsireiškimai“ atidarymas. Renginį organizavo Lietuvių savišalpos ir kultūros draugija „Nemunas“, parėmė Berisso miesto savivaldybė.

Parodoje dalyvavo visi Berisso miesto lietuvių kilmės žmonės ir lietuviai, kurie šiuo metu yra Argentinoje ir Urugvajuje.

Per renginio atidarymą, į kurį susirinko per 100 žmonių, Vilniaus universiteto (VU) studentė Emilija Salomėja Pakalnytė, praktikantė iš Lietuvos, kanklėmis ir gitara atliko lietuvių liaudies dainas.

Balandžio 22 d. Dailės mokyklos patalpose VU teatro kinetinė trupė parodė spektaklį „Per kūną“. Trupė, vadovaujama režisieriaus ir choreografo Andriaus Pulkauninko, įkurta Vilniuje 1999 metais, tęsianti vis atsinaujančias VU teatro formas, kurios gyvuoja jau 440 metų. Tai yra viena pirmųjų postdramatinių trupių Lietuvoje, auganti ir nuolatos besikeičianti. Nors nuolat joje kito nariai ir pavadinimas, ji išliko ištikima postmodernaus neverbalinio teatro tradicijoms, bandymams sujaukti publikos sąmonę absurdiškais sceniniais eksperimentais. Pasirodyme taip pat dalyvavo vietinis teatras su spektakliu „Minties sala“.

Balandžio 23 d. „Nemuno“ lietuvių draugijos patalpose įvyko Arbatėlės 13-ųjų metų minėjimas. Renginyje, kuriame daugiau nei 100 bendruomenės narių mėgavosi tradicine arbatėle, VU teatro kinetinė trupė dar kartą parodė savo spektaklį „Per kūną“. „Arbatėlė“ vyksta kiekvieno mėnesio paskutinį penktadienį. Tradiciniu tapusiame renginyje visi susirinkusieji geria arbatą, vyresnės moterys pasakoja lietuviškas pasakas ir patarles.

Lietuvių savišalpos ir kultūros draugijos „Nemunas“ info ir nuotr.

Parodoje puikavosi ir lietuviški margučiai.

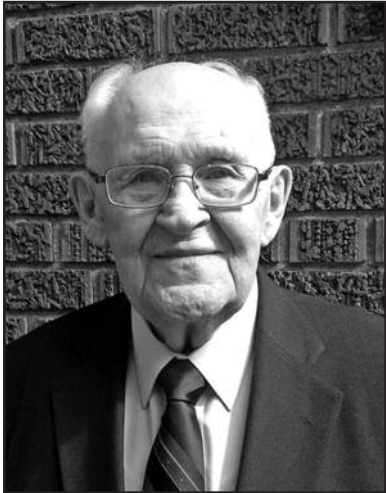
Spektaklį „Per kūną“ vaidino VU teatro trupė

Su giliu liūdesiu pranešame giminėms ir pažįstamiems, kad 2017 m. balandžio 23 d., Riverside Medical Center, Kankakee, Illinois, mirė mūsų brangus tėvas, senelis, prosenelis ir dėdė

A † A JURGIS LIKANDERIS

Gimė 1925 m. spalio 14 d. Šiauliuose, Lietuvoje.

Nuliūdę liko: dukros Audra Ward (Phoenix) ir Victoria Turngren (Kankakee), dukterėčios Rita (Likanderytė) Rašymienė, jos vyras Antanas ir jų sūnus Domas, Kristina Likanderytė, sūnėnas Andrius Likanderis, jo žmona Sue ir jų dukros Jennifer, Katie ir Becki; Audros sūnus Tony ir jo šeima Phoenix; a. a. žmonos Jeanne dukros ir sūnūs su šeimomis, 20 anūkų, 34 proanūkiai ir 3 pro proanūkiai; Lietuvoje mirusios pusseserės Kristinos Gutauskienės sūnūs Marijus ir Rimvydas su šeimomis bei kiti giminės Amerikoje, Lietuvoje ir Vokietijoje.

Jurgis buvo vyras a. a. Gražinos Cibiras ir a.a. Jeanne Hofer, sūnus a. a. Stefanijos ir a. a. Antano, brolis a. a. Eugenijaus Likanderio ir pusbrolis a. a. Gražinos Galkutės, a. a. Galinos Galkytės ir a. a. Kristinos Gutauskienės.

1949 m. gegužės mėn. Jurgis į Ameriką atvyko per Vokietiją. Tarnavo Amerikos kariuomenėje Korėjoje ir buvo apdovanotas įvairiais medaliais. Čikagoje įsigijo chemijos inžinieriaus specialybę ir dirbo keliose įmonėse „process engineer“. Parašė mokymosi vadovėlį apie polimerų gamybą, kuris naudojamas dar ir šiandien. Dažnai keliavo į kitas šalis mokyti naujus darbininkus apie polimerų gamybą. Jis mėgo keliauti ir aplankė draugus, gimines Lietuvoje ir Vokietijoje. Taip pat mėgo sportą, istoriją ir klasikinę muziką.

Atsisveikinimas su velioniu įvyks šeštadienį, gegužės 6 d. 1 val. p. p. Schreffler Funeral Home, 1900 W. Court Street, Kankakee, Illinois.

Laidotuvės privačios.
Nuoširdžiai prašome prisiminti a. a. Jurgį savo maldose.
Velionio atminimui šeima prašo jo vardu aukoti Best Friends Animal Society ar kitai gyvūnų labdaros organizacijai.

Nuliūdusi šeima

Simonos Minns debiutinio albumo „A Hunger Artist“ pristatymas – **gegužės 20 d., šeštadienį, 7 val. v.** The Dance Complex, Cambridge, MA. Sveikiname kūrėją!

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Gegužės 6 d., šeštadienį, 9:30 val. r. Šv.** Kazimiero centro koplyčioje, 2601 W. Marquette Rd., Chicago, IL, vyks šv. Mišios, kurių metu bus meldžiamasi, kad Garbingoji motina Marija Kaupaitė būtų paskelbta palaimintąja. Šv. Mišias atnaušaus kun. Michail Ford OP. Po liturgijos – vaišės. Visi kviečiami. Pasiteirauti tel. 773-776-1324.

■ **Gegužės 7 dieną vyks JAV Lietuvių Bendruomenės Cicero apylinkės metinis narių susirinkimas.** Kviečiame visus dalyvauti šv. Mišiose 8:45 val. r. (50 Ave ir 15 gatvės kampe, Cicero, IL). Po šv. Mišių susi-

rinkimas lietuvių kavutės kambaryje. Vaisinsimės kugeliu.

■ **Gegužės 12 d., penktadienį, 6:30 val. v.** – aktorių Gedimino ir Ainio Storpirščių kūrybos vakaras SLA 307 galerijoje. Adresas: 307 W 30th Street, New York, NY, 10001.

■ **Gegužės 13 d., šeštadienį, 6 val. v. PLC** R. Riškienės salėje – „Grandies“ koncertas ir pokylis „Šių naktį per naktį gaideliai giedoją“. Po koncerto ir vakarienės – diskoteka su DJ Sauliumi.

Kviečia **Kultūrų festivalis**

Gegužės 20–21 dienomis Skokie miestelyje vyksiančiame Kultūrų festivalyje (Skokie Festival of Cultures) antrą kartą bus įrengtas Lietuvos standas.

Dar prieš šventę, **gegužės 19 dieną, penktadienį, 7 val. v. vyks Tarpautinis trumpųjų filmų festivalis.** Tarpininkaujant LR generaliniam konsulatui, Lietuvai atstovaus 2007 metais režisierės Jūratės Samulionytės sukurtas filmas „Nerutina“.

Gegužės 20 d., šeštadienį, 1 val. p. p. vyks festivalio atidarymas, o nuo **3:50 val. p. p. iki 4:05 val. p. p.** didžiojoje scenoje šoks tautinių šokių grupė „Suktinis“ (vad. Giedrė Knieža).

Festivalis vyks lauke, **Oakton Park**, kuris yra šalia **Oakton Community Center (4701 Oakton St., Skokie)**, nuo **11 val. ryto iki 7 val. vakaro**. Tai puiki vieta praleisti laiką visai šeimai – vaikams tikrai yra ką veikti.

Bostone bus teikiamos konsulinės paslaugos

Birželio 3 d., šeštadienį, Lietuvos generalinis konsulas New Yorke rengia konsulinių pareigūnų išvykstatamąją misiją į Massachusetts valstiją, Bostono miestą.

Konsulinės paslaugos misijos metu bus teikiamos Lietuvių namuose (South Boston Lithuanian Citizens' Association – 368 West Broadway, Boston, Massachusetts). Aptarnavimo laikas: birželio 3 d. nuo 9 val. r. iki 4 val. p. p.

Konsulinės misijos metu bus priimami Lietuvos piliečių prašymai dėl pasų keitimo ir išdavimo, užsienyje registruotų civilinės būklės aktų (santuokos, gimimo) įtraukimo į apskaitą Lietuvoje, gyvenamosios vietos deklaravimo. Taip pat bus priimami prašymai dėl Lietuvos Respublikos pilietybės.

Užsiregistruoti dėl konsulinių paslaugų ir dėl išsamesnės informacijos prašome skambinti į Lietuvos generalinį konsulatą New Yorke: **212-354-7840** arba rašyti el. paštu konsuline.misija.ny@urm.lt

Registracijai reikalingi šie duomenys:

- 1) Vardas ir pavardė – tiksliai kaip LR pase + nauja pavardė, jei skirtinga nei LR pase (parašykite visus šeimos narius, kuriems reikia konsulinių paslaugų);
- 2) Asmens kodas (arba tiksliai gimimo data, jei žmogus dar neturi suteikto asmens kodo);
- 3) Kontaktinė informacija (telefono numeris, elektroninio pašto adresas);
- 4) Dėl kokių konsulinių paslaugų norima kreiptis;
- 5) Pageidaujamas priėmimo laikas.

Lietuvos generalinio konsulato New Yorke informacija

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
info@1honestlawyer.com

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

<http://draugokalendariorius.org>

Motinos

diena gegužės 7

*Kviečiame kartu atšvęsti Motinos Dieną
ir paremti NY Maironio Lituanistinę Mokyklą*

Šventė įvyks **2017 gegužės 7d. 11:30 val.** Mount Carmel parapijos salėje
kampas Havemeyer Str. ir North 8th Str., Brooklyn, NY
Minėjimas prasidės tuoj po šv. lietuviškų mišių Apreiškimo parapijoje.

Maironio mokyklos mokiniai parodys gražią šventinę programą, mokyklos tėvų komitetas ruošia gardžius pietus, veiks baras, loterija, skambės nuotaikinga muzika.

*Bilietus prašome įsigyti iš anksto mokykloje pas Danutę Norvilaitę arba
Apreiškimo parapijoje po mišių pas Raimundą Šližį*
suaugusiems \$20, vaikams iki 16m. \$5, vaikams iki 3 m. nemokamai, suaugusiems renginio metu \$25

Dėl smulkesnės informacijos prašome kreiptis į Rasą Sprindys: director@nymaironiomokykla.org

Prie kavos puodelio...

**POKALBIS SU
LIETUVOS RESPUBLIKOS
GENERALINIŲ KONSULŲ
ČIKAGOJE
MARIJUMI GUDYNU**

Birželio 11 d., sekmadienį,
12:30 val. p. p. (po 11 val. r. šv. Mišių)
Pasaulio lietuvių centro pokylių salėje
Kviečia Lietuvos vaikų globos būrelis „Saulutė“

Įėjimas – laisva auka.
Bus kavutė ir pyragėliai

„Bridge“ teatre – premjera

Du šeštadienius – gegužės 6 d.
ir gegužės 13 d., 8 val. v.

„Bridge“ teatre (Čikagos Bridgeporto rajone,
643 W. 31st St.) rodomas naujas spektaklis

„RIP“

Jame rašytojo Washington Irving knygos „Rip Van Winkle“ siužetas perkeliamas į praėjusio amžiaus devintojo dešimtmečio New Yorko East Village rajoną. Pagrindinis spektaklio veikėjas ieško buvusių „talento žvaigždžių“, kurios kadaise žibėjo to rajono pasaulyje. Spektaklyje nagrinėjamos senatvės, mirties ir atminties temos.

Vaidina: Kęstutis Nakas, Jesse Kegan ir Andrew Taylor.

Bilieto kaina – 15 dol. Bilietus galima įsigyti „Brown Paper Tickets“ internetinėje svetainėje:
<http://www.brownpapertickets.com/event/2913252>
arba spektaklio dieną prie įėjimo.

